

DARBININKAS

Vol. LXXII, Nr. 34

Rugsėjo - September 11, 1987

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Rugsėjo 1 Vatikane įvykusia me pasikalbėjime tarp popiežiaus Jono Pauliaus II ir Amerikos žydų 9 asmenų delegacijos apie kilusius nesupratimus dėl Austrijos prezidento Kurt Waldheim vizito Vatikane ir Vatikano atsisakymo užmegzti diplomatinis santykius su Izraeliu popiežius nesuteikė jokių tiesioginių atsakymų į šiuos klausimus, bet pripažįstama, kad pokalbis prabėgė atmosferą ir sušvelnino prieš tai buvusią įtampą tarp žydų ir Vatikano.

Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Kohl pareiškė, kad Vokietijos turimos pasenusios Pershing raketos būsiančios sunaikintos, kai tik JAV ir Sov. S-ga panaikins jų Europoje turimas raketas.

Irakas po kurį laiką trukusių neoficialių paliubų vėl pradėjo pulti Irano aliejaus įrengimus ir į Iraną plaukiančius laivus. Susirūpinta, kad dėlto ir Iranas gali pagyvinti savo puolimus prieš Persijos įlankos plaukiančius laivus.

JAV įvairiais būdais spaudžia Iraną priimti J.T. Saugumo tarybos priimtą rezoliuciją dėl paliubų tarp Irako ir Irano ir grąsina organizuoti ginklų pardavimo visuotinę embargo kariaujančiom šalim.

Prieš Nikaragvos vyriausybę veikiančių partizanų vadai paragino prezidentą Reagan prašyti kongresą skirti jiems karinės ir humanitarinės paramos, bet karinei paramai skirtą sumą laikyti atsargoj tol, kol Nikaragvos vyriausybė vykdys Centrinės Amerikos valstybių priimto taikos plano nuostatus.

Filipinuose kai kurios kariuomenės dalys, vadovaujamos buv. gynybos ministerio Juan Ponce Enrile bendradarbio plk. Gregorio Honasan, sukėlė maištą prieš prezidentę Corazon Aquino, bet sukilėliai buvo priversti palikti sostinę. Per kovas kelios dešimtys žmonių žuvo ir keli šimtai buvo sužeisti.

Filipinų ginkluotųjų pajėgų štabo viršininkas gen. Fidel V. Ramos pareiškė, kad maištas skilimą kariuomenę dar padidino ir sumažino jos pajėgumą kovoti su komunistų partizanais. Jis ragino krašto vyriausybę imtis efektyvių veiksmų kariuomenės ir gyventojų nesusipratimams sumažinti.

Izraelio ministerių kabinetas vieno balso persvara nutarė nutraukti tolimesnius planus kovos lėktuvui Lavi pasigaminti. Lėktuvo planavimas vyko JAV lėšom ir buvo vykdomas ne dėl būtino reikalo, bet daugiau norint pabrėžti Izraelio ginklavimosi savarankiškumą.

Britanijoj prieš kelerius metus įsisteigusi Socialdemokratų partija nutarė susijungti su Liberalų partija ir sudaryti Susivienijimą.

Amerikos kai kurios žydų grupės, kaip rabino Weiss suorganizuota Coalition for Concern ir liberalaus žurnalo Tikkun redaktorius Michael Lerner, ir toliau organizuoja demonstracijas popiežiaus Jono Pauliaus II lankymosi JAV metu.

Japanijos min. pirmininkas Yasuhiro Nakasone pareiškė, kad krašto konstitucija nedraudžia Japonijai dalyvauti minų gaudymo veiksmuose.

ŠVIESŲJĮ MARIJOS IDEALĄ NIEKINA MOTERŲ ŽURNALAS Iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 71

Nedera šaipytis iš visuotinai gerbiamų pažintų, nes jų šalininkų tuo neįtikinsit, tik juos įžeisite.

*L. de Vovenargis
1715 - 1747*

Kilnioji Motina

Žvelgdami į pasaulio kultūros istoriją, matome, kad per ilgus amžius visose krikščioniškose civilizacijose palietose tautos Jėzaus Motina Marija yra tapusi kilniausio moteriškumo jasmėnimu, mergaitės ir moters gražiausiu idealu. Ji kartu ir nepaliestoji mergelė ir Sūnaus aukai už žmonių pritarusi kilniaširdė Motina. Išbraukime iš žmonių kultūrinio paveldo — dailės, poezijos, papročių — visa, kas įkvėpta — Marijos nesutepus jaunystės ir slėpiningos neeilinės motinystės — kaip supilkės moters ir motinos paveikslas!

Marjos pavyzdys

Nuo IV a. Sirijos diakono Afremo himnų Marijai, per Dante, Petrarką ir Novalį, per Adomo Mickevičiaus, „Vėlinių“ herojaus „Dievo Motinos vardo žeminti neleisim!“ iki šiandieninės lietuvių tarybinės pjesės — jaunuolių šauksmo bičiulei: „Tu būk Marija“ — eina Marjos idealo garbė. Jos dėka kartų kartos žinojo, kur kreipti savo žvilgsnius, iš ko mokytis sielos grožio net paprasčiausioje buities ir darbo aplinkoje. Ir šiandien Jėzaus Motinos pavyzdys tebedaro kilninančią įtaką tikėjimą pažįstantiems žmonėms — tiesiog, sąmoningai, o tikėjimo nepažįstantiesiems per dailės ir muzikos kūrinius, per „Ave Maria“, „Stabat Mater“, „Magnificat“, „Salve Regina“ — nesąmoningai.

Ėmė griauti Marjos garbę

Ir štai išsirengė į žygį prieš kilniausiąją moterį — moterų žurnalas... Pagarbą idealiajai Motinai ėmėsi griauti pedagogos rengiančios aukštosios mokyklos atstovai... (Vladas Balkevičius, „Šventoji šeima“). — TM 1986, Nr. 2 ir 3. Straipsnio argumentai mažai ką turi bendra, objektyvumas autoriui mažai rūpi. Jis arba visiškai neužsimena, kad į jo kartojamus senus priekaištus seniai atsakyta, arba primityviai nusišaipto iš to, ko nenori ar nepajėgia suvokti.)

Kodėl taip daroma? Nematyti jokio kito tikslo kaip tik griauti religinį tikėjimą, nesvarbu, kokiomis priemonėmis ir kokios bus dvasinės pasekmės (neužpildoma dvasinė tuštuma). Kieno vardu — gal objektyvaus mokslo? Deja, su objektyviu mokslu straipsnyje nėra nieko bendro.

Reikia atsiliepti į priekaištus

Kadangi Marjos garbę žeminančiame straipsnyje operuojama mūsų parengto Naujojo Testamento vertimo tekstais, įstojame pareigą ir teisę atsiliepti ir bent truputį panagrinėti priekaištus.

Dievui nėra negalimų dalykų

1. Jėzaus gyvybė negalėjusi būti pradėta Šventosios Dvasios veikimu, kadangi aramųjų kalbos žodis „ruach“ kaip lietuvių „dvasia“, yra moteriškos

giminės. Tarytum skaitytojai nežinotų, jog gramatinė giminė nebūtinai sutampa su lytimi (futbolo „žvaigždė“ nepaliauja buvusio vyro). antra vertus dieviškojo poveikio lyties klausimas iš viso ne vietoje, nes kalbame ne apie fizinius santykius, o apie išskirtiną stebuklingą veikimą, apie kurį angelas Marijai pasakė: „Dievui nėra negalimų dalykų.“ (Luko 1, 37).

Cituoja net A. Macelį

2. Autorius cituoja išeivijos kultūrinio gyvenimo žurnale „Aidai“ prof. A. Maceinos atpašakotą tariamą Marjos išprievartavimo kalnuose versiją.

Tikriausiai A. Maceina ten bus pateikęs ir atsakymą tam jokiais šaltiniais nepagrįstam spėjimui, bet V. Balkevičius nė žodeliu neužsimena apie tai. Matyti jam svarbu tik drumsti, o ne aiškinti.

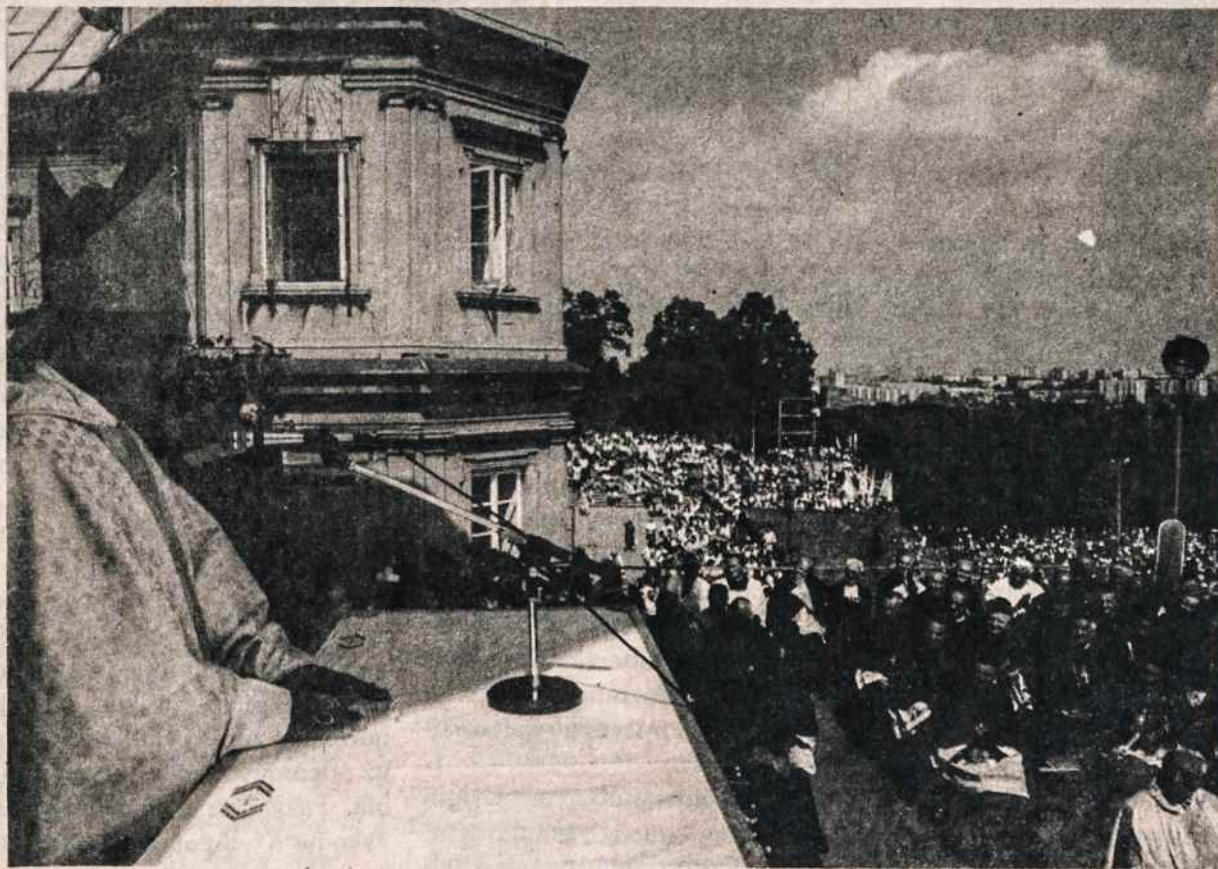
Mums ir plačiai publikai neprieinami tie fondai, kuriuose saugomi „Aidų“ komplektai, bet galime nurodyti atsakymą pačiame Naujajame Testamente. Tai Marjos ir šv. Jono Krikštytojo motinos Elzbiotos susitikimo scena (Luko 1, 39-56). Elzbieta sveikina savo jaunutę giminaitę, kaip savo Viešpaties Motiną, o Marija atsiliepią džiugavimo gie-

sme: „Magnificat“: Mano siela šlovina Viešpatį, mano dvasia džiaugiasi Dievu, savo Gelbėtoju...“ Argi tai nuskriaustos, išniekintos mergaitės jausmai?!

Marjos mergystė

3. Romos filosofas platonikas Celsas žinomas tik kaip krikščionių priešas, bet joks istorikas. Talmudas — tai „religinių teisių, moralinių judaizmo normų... rinkinys“ (LTE 11, 82), taigi tikėjimo, bet ne istorijos dokumentas. Šių dviejų šaltinių versija apie kažkokį kareivį Panterą ar Pandarą, kaip tariamą Jėzaus tėvą nepaneigia Marjos mergystės fakto, greičiau patvirtina visuotinį krikščionių įsitikinimą Marjos mergystę: „Panderas“ ar „Panteras“ yra metatezės būdu atsiradęs iš žodžio „Panthenos“ — mergelė! Mat krikščionys taip dažnai kartodavo, kad Jėzus gimęs „ek Marias tės parthenou“, kad krikščionių priešininkai ir užsigriebė už šio titulo savo versijai kurti. Evangelijos šimtus kartų ištyrinėti istorijos ir tikėjimo dokumentai — kuo aiškiausiai tvirtina, kad Jėzaus gyvybės prasidėjimas buvo ypatingas išskirtinis be ryšio su vyru.

(nukelta į 2 psl.)

Vysk. P. Baltakis, OFM, rugpjūčio 26 lankėsi Čenstakavoje. Prieš palaiminimą 300,000 miniai prabilo lietuviškai.

VYSK. PAULIUS BALTAKIS LANKĖ SUVALKŲ TRIKAMPIO IR LENKIJOS LIETUVIUS

Vysk. P. Baltakis, OFM, lydimas kun. Edžio Putrimo, rugpjūčio 11 — rugsėjo 1 lankė Suvalkų Trikampyje ir Lenkijoje gyvenančius lietuvius, susitiko su eile Lenkijos kardinolų ir vyskupų, aptardamas su jais lietuvių pastoracijos reikalus. Buvo progų aplankyti ir eilę istorinių vietovių, šventovių, istorinius įvykius priminančių paminklų. Į kai kurias vietas, ypač kur buvo lietuvių parapijos, teko grįžti ir pakartotinai.

Rugpjūčio 11 svečiai iš JAV, atvykę į Varšuvą, apsistojo Lenkijos primo kardinolo Glemp rūmuose ir su juo papusryčiavo. Tos pačios dienos popietę jau lankėsi pas Lomžos vyskupą Paetz.

Rugpjūčio 12 aplankyta

Lomžos kurija, seminarija, katedra, o taip pat Punsko ir Augustavo lietuvių parapijos.

Rugpjūčio 13, 7 val. vak. iškilmingos mišios Punsko lietuvių parapijoje, koncelebruojant su vyskupu Paetz. Po to susitikimas su Punsko parapijos lietuviškuoju jaunimu.

Rugpjūčio 14 popietę Punsko jaunimo renginys „Mysterium“ — pagal klieriko Jono Malinausko sukurta poeziją, išreiškiant krikšto prasmę asmeniui ir tautai. Deklamavo 14 jaunuolių.

Tą patį vakarą Burbiškių kaimo lietuvių surengė lietuviui vyskupui priėmimą ir vakarienę su dainomis ir sveikinimais.

Rugpjūčio 15 ryte vysk. Paetz aukojosi mišias lenkiškai, bet savo pamoksle plačiai priminė, kad

NIJOLĖ SADŪNAITĖ VĖL RAŠO...

Penktį metal gerasis Dievas slepia mane nuo KGB objektyvo

20

Kan. Petras Rauda, tesuteikia jam Viešpats amžiną džiaugsmą, mūsų šeimą iškilmingai paaukoko Švč. Jėzaus Širdžiai. Be to jis palaimino mano tėvų šv. Juožapo moterystę. Mama, susirgusi kaulų tuberkulioze, nebegalėjo gimdyti, todėl su tėčiu sutarė gyventi kaip brolis su seserim. Taip kilniai jie išgyveno visą gyvenimą.

Tėtis labai gerbė motiną ir mylėjo šeimą. Jo kantrybė, darbingumas, pasiaukojimas ir linksmumas buvo mums be žodžių visų geriausias pamokslas. Jis nuo karo metų, kai Švč. Motinėlei išgelbėjo jo gyvybę, kas dieną kalbėjo visas tris dalis rožančiaus.

O buvo taip. Karo metu pakliuvome prie fronto linijos. Sovietiniai kariai nusivare priemonę pastatytą tėčio dviratį. Jis juos pasivijo ir bandė įrodyti, kad dviratis jam labai reikalingas ir prašė grąžinti. Kariai piktai pareiškė, kad jis banditas ir norėjo čia pat, už krūmų, sušaudyti. Tėtis mintimis pasiaukoko Švč. Motinėlei, prašydamas Jos pagalbos ir pasižadėdamas kaip padėką kasdien Jos garbei sukalbėti tris dalis rožančiaus. Tėvas ne savęs, bet mūsų gailėjo. Čia pat iš kažkur išdygo karininkas ir paklausė kareivių apie tėtį. Po to pareikalavo jo paso ir įsitikinęs, kad tėtis nieko nekaltas, paleido.

Tėtis savo pažadą pildė iki mirties, kasdien dėkodamas Švč. Motinėlei sukalbėdamas visą rožančių. Jis buvo labai dvasingas, panašus į kunigą. Net komunistai Anykščiuose sakydavo: kad Jonas Sadūnas kunigas, mes žinome; tik nežinome, iš kur pas jį žmona ir vaikai?!

Motina buvo taip pat labai kilni ir šventa. Ji visa širdimi mylėjo Dievą, o savo ligos skausmus aukėjo už mane, kad būdama labai gyvo temperamento nepaklystčiau gyvenimo sunkeliuose. Visa širdimi dėkoju Dievui už man duotus šventus tėvus! Tėvai savo malda ir auka išprašė vaikams Dievo malonę. Dabar gerai suprantu, kad nei vienas žmogus nebūtų pasiklydęs sovietinio molo naktįje, jei būtų turėjęs tokius tėvus, kaip mano.

Pažanga moksle

Todėl, kam daug duota, iš to bus daug ir pareikalauta. Tėbus gerasis Dievas man gailėtingas! 1953 m. brolis baigė vidurinę mokyklą ir tais pačiais metais įstojo į Lietuvos Žemės Ūkio Akademiją, agronomijos fakultetą. 1958 m. baigė Akademiją ir gavo mokslinio agronomo kvalifikaciją.

1956 m. aš baigiau Anykščių Jono Biliūno vardo vidurinę mokyklą. Išliko klausimas: Kur surasti laimės žiburį ne vien sau, bet ir kitiems žmonėms? Kai gavau brandos atestatą, tėtis pasakė man: „Nijolė, atsimink, kiekvienam žmogui reikalinga sveikata, geras vardas, duona kad galėtų gyventi, bet už viską reikalingesnis žmogui tikėjimas Dievu. Aš su džiaugsmu visų tu gėrybių išsižadėčiau, kalėjime ar Sibire mirčiau, bet tikėjimo Dievu ne prieš vieną žmogų neišsi-ginčiau, nes tai pati didžiausia Dievo dovana žmogui.“

Tie žodžiai iki šiol tebeskamba mano ausyse. Tuo labiau, kad jie buvo patvirtinti visu kilnių tėvų gyvenimo pavyzdžiu.

(Bus daugiau)

Mišių pradžioje vysk. Paetz simboliškai perdavė vysk. Baltakiui savo ganytojišką vyskupo lazdą. Prieš palaiminimą vysk. Paetz paminėjo, kad vysk. Baltakio misija — jungti lietuvius visame pasaulyje: jis yra lietuvių vyskupas ir Seinuose, kur savo laiką lietuvių vyskupo soste sėdėjo vysk. A. Baranauskas.

Po mišių, lietuviškai giedant „Marija, Marija“, procesija nuėjo į šoninę Marjos koplyčią, kur palaidotas vysk. Baranauskas.

Išėjus iš bazilikos, šventoriuje belaukiantiems tikintiesiems vysk. Paetz pasakė, kad pasikeitimai įvyks greit. Žmonės plojo ir dėkojo.

Tos pačios dienos popietėje iškilmingos vyko Monki mieste. Čenstakavos Marjos paveikslo kopija, asmeniškai Šv. Tėvo palaiminta, yra vežama per visas Lenkijos parapijas. Tokios iškilmingos su procesijomis ir iškilmingomis mišiomis bus tęsiamos iki 2000 metų.

Šią dieną šis Čenstakavos Marjos paveikslas buvo perkeltas iš Olštyno į Balstogės vyskupiją. Iškilminge dalyvavo 30 vyskupų ir kardinolų, vysk. P. Baltakis, kardinolas iš Italijos — Marjos metų komisijos pirmininkas, ir 20,000 tikinčiųjų.

Mišias aukojosi kard. Gulbinavičius, nes jis yra iš Balstogės vyskupijos. Savo pamoksle kard. Glomp vėl priminė, kad Lietuva švenčia savo krikštą 600 metų sukaktį.

Balstogės vyskupas Kiesel (Kisielius, kalbą lietuviškai) supažindino tikinčiųjų minią su svečiais vyskupais ir kardinolais. Žmonės ypač plojo, kai buvo primintas vysk. P. Baltakis.

Vakarienės metu vysk. P. Baltakis buvo pasodintas prie kardinolų Glomp ir Gulbinavičiaus. Kardinolas Glomp priminė kardinolui Gulbinavičiui, kad jis irgi yra lietuvis. (k.b.)

(Bus daugiau)

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Šiauliuose buvo surengta miesto vyriausiojo dailininko, dizainerio Viliaus Purono jubiliejinė paroda "Mūsų miestas —

Savaitės įvykiai

Arabų lygos valstybės nutarė nutraukti diplomatinis santykius su Iranu, jei jis iki rugsėjo 20 nepriims J. T. Saugumo tarybos rezoliucijos paskelbti karo su Iraku paliaubas.

Pagal su Sov. S-ga Stockholm pasirašytą susitarimą JAV kariniai stebėtojai pirmą kartą sekė Sov. S-gos vykdytus Minsko srities karo pratimus, kuriuose dalyvavo apie 16,000 karių.

Haiti, susikivirčius žemės reformos šalininkų grupei su stambaus žemvaldžio dvaro apsauga, buvo prieita prie susirėmimo, kurio metu žuvo apie 200 žmonių ir tiek pat buvo sužeista.

Jeruzalėje šimtai religinių fanatikų, reikalaujanti, kad šabaso metu nebūtų rodomi filmai, surengė triukšmingas demonstracijas, kuriomis išsklaidyti policija turėjo panaudoti ašarines dujas ir lazdas.

Pietų Afrikos juodieji aukso ir anglies kasyklų darbininkai nutraukė tris savaites vykusį streiką ir sutiko priimti darbdavių dar prieš streiką pasiūlytas atlyginimo pakėlimo normas.

Izraelis prasidėjo užduras teismas buv. branduolinės įmonės techniko Mordechaj Vanunu, kuris Britanijos laikraščiu atskleidė, kad Izraelis turi pasigaminę branduolinių ginklų, ir už tai nežinojimą aplinkybėm buvo pagrobtas, atgabentas į Izraelį ir dabar teismas už krašto išdavimą.

Libijos kariuomenė vėl įsiveržė į šiaurinį Čadą ir užėmė Aozou karinę bazę.

Lenkijos miestuose tūkstančiai darbininkų pamaldom ir demonstracijom paminėjo Solidarumo unijos įsteigimo sukaktuves.

Pietų Korėjos vyriausybė ir pagrindinės opozicijos partijos susitarė dėl pagrindinių naujos konstitucijos nuostatų ir dėl tiesioginio prezidento rinkimo. (iki šiol prezidentą rinkdavo parlamentas).

Maskvos miestas išleido potvarkį, draudžiantį demonstracijas centrinėse miesto vietose ir reikalaujantį jų planuotojus iš anksto miestą paimti informuoti apie numatomas demonstracijas.

Lenkijos valdovas gen. Wojciech Jaruzelski, rašydamas žurnale socialistinės revoliucijos suaktuvių proga, pasmerkė Sov. S-gos dalyvavimą Lenkijos 1939 m. įvykdytą padalijimą ir Stalino 1938 m. įvykdytą Lenkijos komunistų vadų valymą.

The British Observer paskelbė, kad Izraelis gaminasi branduolinius sviedinius, kurie galės būti iššaujami gegužės mėn. išbandyta Jericho II raketa, pasiekiančia taikinį už 600 mylių.

mūsų namai." Ekspozicija sudaryta pagal schemą "praėjis — šiandiena — ateitis". Viena dalis — tai miesto istorija, etnografija, folkloras, legendos, kolekcijos, spauda; kita — projektai, idėjos, vizijos.

— "Litva literatūra" žurnalo vyriausiasis redaktorius, Lietuvos nusipelnęs kultūros veikėjas Vytautas Jonas Radaitis apdovanotas Lietuvos Aukščiausios Tarybos Prezidiumo garbės raštu.

— Knygos bičiulių draugijos Žemės ūkio ekonomikos mokslinio tyrimo instituto pirminė organizacija lanko Lietuvos rašytojų klasikų gimtąsias vietas ir su jų kūrybine veikla susijusias vietas. Aplankyta Tolminkiemis,

K. Donelaičio gyvenvietė, lankomi rašytojų memorialiniai muziejai, jų tėviškes. Jau išvažinėta Džukija, Suvalkija ir Aukštaitija. Žemaitijoje lankyta vysk. M. Valančiaus, S. Daukanto tėviškes ir bus lankoma kitų gimtinių vietos. Atidarytas Š. Raganos muziejus Židikuose ir S. Daukanto paminklas Papilėje.

— Lietuvos nusipelnęs kultūros veikėjas rašytojas Albinas Žukauskas, vilnietis, aktyviai dalyvavęs kultūrinėje, literatūrinėje ir visuomeninėje veikloje mirė Vilniuje rugpjūčio 10 d.

— Lietuvos nusipelnusio meno veikėjo garbės vardai suteikti: Vilniaus J. Tallat-Kelpšs aukštesniosios muzikos mokyklos skyriaus vedėjui Teisučiui Makačiniui ir Lietuvos meno dar-

buotojų rūmų vyr. metodininkui Algimantui Švažui. Lietuvos nusipelnusio artisto vardai: Lietuvos valst. akademinio nusipelnusio dainų ir šokių liaudies ansamblio "Lietuva" artistui Mindaugui Televičiui, Lietuvos valst. filharmonijos solistei Sigutei Trimakaitei. Lietuvos nusipelnusio kultūros švietimo darbuotojo garbės vardas suteiktas Lietuvos valst. filharmonijos direktoriui — tvarkytojui Mykolui Jasiulioniui, o meno veikėjo kompozitoriui Borisui Borisovui. Garbės raštais apdovanoti: Lietuvos nusipelnęs kamerinis orkestras, Lietuvos valst. filharmonijos vokalinis instrumentinis ansamblis "Oktava", Lietuvos valst. akademinis nusipelnęs dainų ir šokių ansamblis "Lietuva" ir už sėkmingas gastroles Vilniuje 1987 Maskvos akademinis satyros teatro kolektyvas.

— Vilniaus švietimo darbuotojų namų kamerinis jaunimo mišrus choras, vadovaujamas kompozitoriaus ir dirigento Lauryno Vakario Lopo tradiciniame St. Šimkaus chorų konkurse Klaipėdoje, liaudies chorų grupėje tapo laureatais.

— Klaipėdoje, žuvies pramonės gamybinio susivienijimo tradicinė premija už kūrinius marinistinė tematika paskirta žurnalistinei Aloyzui Urbonui.

S.L.K.

dantis ir sumušti akiniai. Po grąsinimo jį sušaudyti, jį kelias valandas automobilio vežiojo po nepažįstamas vietas. Kitą rytą, šeštadienį, rugpjūčio 29, jam pavyko iš stovinčio automobilio pabėgti. Jis susivokė esąs netoli Latvijos sienos, Joniškio mieste, kur bažnyčioje jis rado pirmą prieglobstį. Iš ten jis galėjo grįžti namo, kai pasirodė, kad jo pagrobėjai dingę. Šis įvykis, kurį lietuvių demokratinė opozicija pavadino pažįstamu stalininiu metodu, panašus į lenko kunigo Popieluškos pagrobimo ir nužudymo aplinkybes.

Nijolė Sadūnaitė rugpjūčio 28 d. 5 v.v. taip pat buvo pagrobta ir išvežta į Baltarusijos miškus. Jos pagrobimas įvyko jai lengva mašina važiuojant iš Vilniaus į Kauną. Nijolei Sadūnaitė buvo liepta persėsti į kitą automobilį, kuris buvo be numerio. Ji spėjo atpažinti du saugumiečius: Semjonovą (greičiausiai slapyvardė), ir š.m. balandžio 1 d. jos suėmimo dalyvavusį eilinį saugumietį. Nijolė buvo 30 valandų sulaukta. Ji buvo tardoma ryšium su rugpjūčio 23 d. demonstracija Vilniuje. Tardymo metu jai buvo pasakyta, kad ji normaliai turėtų būti sušaudyta už demonstracijos organizavimą. Pažymėtina, kad tardymas vyko ne KGB patalpose, bet automobilyje bevažinėjant po Lietuvą ir Baltarusiją.

Taip pat buvo pagrobtas ir suimtas kun. Rokas Puzonas. Viename Baltarusijos miške jis buvo išstumtas iš automobilio ir vėliau pėsčiomis grįžo namo.

Visi trys yra laisvi, jų sveikatos stovis geras. Minėtieji spėja, kad jų pagrobimas, kuris visiškai nesisiderina su oficialiai paskelbta demokratizacijos linija, buvo darytas dėl to, kadangi po Vilniaus demonstracijos tarp jų buvo telefonu pasikalbėta, kad reikėtų sekmadienį, rugpjūčio 30 nuvykti į Šiluvą. Atrodo, kad tuo pagrobimu norėta tuos tris asmenis izoliuoti nuo dalyvavimo Šiluvos eisenoje. Kiti šaltiniai iš Lietuvos pranešė, kad keliai į Šiluvą sekmadienį buvo karavių užblokuoti, niekas negalėjo be specialaus leidimo patekti į Šiluvą (Elta)

-o-

Prie straipsnio "Štai jie, naujojo gyvenimo ir mūsų ateities priešinkai" įdėtos demonstrantų nuotraukos (Tiesa, Nr. 196, 1987 rugpjūčio 25).

JEI NESKAUDĖTŲ, TAI NEDEJUOTŲ

Po rugpjūčio 23 dienos demonstracijų Vilniuje — komunistinės "Tiesos" numeriuose pradėta "liaudiškos visuomenės pertvarkymo ir švietimo akcija". Aprašinėjamas pats faktas, kurį matė vilniečiai ir užsienio korespondentai ar apie jį girdėjo radijo bangomis ir televizijos laidose.

Įvykį mėgina niekinti specialūs žurnalistų kadras savo straipsniais "Kam ir kaip spendžiami spąstai", "Iš didelio debesio mažas lietus" ir kitokiais "Tiesoje" ir kitokiuose laikraščiuose.

Dabar net pats Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto pirmasis sekretorius P. Griškevičius prabilo apie skaudamą vietą.

Rugpjūčio 27 Pionierių rūmuose, Vilniuje įvykusioje pedagogų konferencijoje, kurioje be pedagogų dalyvavo ir Kompartijos aukštieji darbuotojai — draugas Griškevičius taip prabilo:

Iš Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

Marijai tinka Dievo motinos vardas

4. Jėzus Kristus savo dieviškąją prigimtį (kaip Dievo sūnus) egzistuoja amžinai. Nuo pradedimo Marijos iššioje jis egzistuoja ir žmogiškąją prigimtį. Tai nesunkiai suvokia prieš Pirmąją Komunią katekizmo besimokantys vaikai. Jie sako: "Jėzus danguje (kaip Dievas) turi tik Tėvą, žemėje (kaip žmogus) — turi tik Motiną".

Šito nepajėgia ar nenori suprasti mokyta straipsnio autorius. Iš Marijos prasidėjo žmogiškasis Kristaus kūnas, ne Jo amžinoji dievybė. Kam tada kalbėti apie tai, kad iš žmogaus negali gimti Dievas? Negali iš žmogaus kilti lig tol neegzistavęs Dievas. Bet jei iš Marijos pasiėmė žmogiškąjį kūną toks Sūnus, kuris ir prieš tai buvo ir po to liko Dievas, tai Marijai tinka Dievo Motinos vardas (motinystės-sūnystės santykis — asmenų santykiai).

(Bus daugiau)

KGB akcija prieš demonstracijos organizatorius

Šiandien (rugsėjo 1) iš Lietuvos telefonu pranešta, kad rugpjūčio 28 vilnietė Nijolė Sadūnaitė, Robertas Grigas, ir kun. Rokas Puzonas (iš Kauklių) buvo suimti ir išvežti į Baltarusijos miškus.

27-mečiui Robertui Grigui šeštadienį, antrą valandą ryto, buvo iškasta duobė viename Baltarusijos miške, kur jis buvo atvežtas saugumo lengva mašina. Ten jam buvo liepta sukalbėti paskutinę maldą, nes dabar būsiąs sušaudytas už demonstracijos organizavimą ir antisovietinę veiklą. Jo suėmimo metu, penktadienį 11 v. naktį, Grigas buvo saugumiečių smarkiai sumuštas — jam išmušti keli

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

GINA SIMONAITYTĖ dirba Greiner Maltz Industrial Real Estate įstaigoje. Ten pardavinėja arba išnuomoja industrijai pritaikytas patalpas, fabrikus, sandėlius. Skambinti 718 - 706 - 4469.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUSIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo vietoje — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj krepiančias paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriusio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Melius, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT — "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtadieniais nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Pirmad. 6 - 7 val. vak. iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel 201 753 - 5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11384. Tel. 718 229-9134.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dėdamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Prašau pratęsti prenumeratą 1987 - 1988 metam.

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujlem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 15 dol. Visiem kitiem prenumerata — 20 dol. metam.

Sluocniu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE

2129 KNAPP STREET

BROOKLYN, N.Y. 11229

TEL.: 718 769 - 3300

Demonstracijos Vilniuje rugpjūčio 23 prie Šv. Onos bažnyčios, arba prie poeto A. Mickievičiaus paminklo. Dešinėje kalba Nijolė Sadūnaitė. Šią nuotrauką įsidėjo Vilniuje leidžiama "Tiesa" rugpjūčio 25.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office 718 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 centsPOSTMASTER: Send Address Change to DARBININKAS, 341
Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCIJE KOMISIJA

Šilinės prasmė

Rugsėjo 8 pirmiausia yra Marijos gimimo šventė, t. y. bažnytinė šventė. Vytautas tą dieną buvo pasirinkęs savo karūnacijos dieną. Tai turėjo ir simbolinę prasmę — jo karalystės gimimą. Bet tą visų laukiamą žygį sutrukdė lenkai, pakeliui atėmė popiežiaus siunčiamą karūną.

Ta rugsėjo 8 gal ir būtų likusi kaip eilinė bažnytinė šventė, bet ją iškėlė Šiluva. Kaip žinome, ten 1608 metais Marija apsiėmė piemenėliams.

Kokie tai buvo laikai Lietuvoje?

Krikščionybė plito labai pamažu, nes stigo lietuviškai kalbančių kunigų, maža buvo ir bažnyčių. Kur žmonės ir apsikrikštijo, dar turėjo praeiti daug laiko, kol naujas „raugas“ — Evangelija persunkė visą gyvenimą. Krikščionybė buvo tik lyg kokia skraistė, kuri vos vos uždegė Lietuvą. To ir užteko, kad būtų Vakaram paskelbta — Lietuva krikščioniška. Toliau viskas fermentavosi savaime ir labai pamažu. Senosios religijos papročiai nyko labai pamažu. Dar 15 amžiuje garbino žaltius, šventus medžius. Pagal žaltį judesius sprėdė apie ūkio darbų ir orą. Pradėję jau krikščioniškai melstis ir lankyti bažnyčią, vistiek tai namų žaltį laikė pagarboje, vistiek ugnelė buvo šventa.

Šešiolikame amžiuje tą dar gerai krikščionybė neįsisavinusią lietuvių tautą sukrėtė protestantizmas. Ir jis ėmė brautis į Lietuvą. Ją įtvirtinti norėjo didikai, panaudodami protestantizmą savo politinei įtakai plėsti. Ir protestantizmas tiesiog nusisukė Žemaitiją, kai kurias aukštaičių sritis.

Atrodė, kad Lietuva bus protestantiška. Bet čia išskyla žemaičių vyskupas Merkėlis

Giedraitis, gimęs apie 1536, miręs 1609 balandžio 6 Varniuose, kilęs iš kunigaikščių giminės. Jis pats gerai pažino protestantizmą, nes studijavo protestantiškuose universitetuose. Medininkų, arba Žemaičių, vyskupų jis buvo paskirtas 1576 sausio 26. Į vyskupus įšventintas per Velykas Vilniuje. Iš Vilniaus vyskupo gavęs keletą lietuviškai mokančių kunigų, pasiėmęs dar vieną jėzuitą, jis tais metais pervažiavo į sunykusią vyskupiją. Vyskupijoje bebuvo like 18–20 kunigų.

Giedraitis labai rūpinosi, kad būtų kuo daugiau kunigų, mokančių liaudies kalbą. Jis pats mokėjo lietuviškai, rūpinosi lietuvišku raštu, pats mokė klierikus, savo lėšomis siuntė į kitas mokyklas kūrė vienuolynus. Jis pats kartkartėmis pervažiavo vyskupiją, visur mokė žmones tikėjimo. Jis sugebėjo protestantų šeimai atversti į katalikus. Jis išpopuliarino kryžių statybą. Pats ragino visur statyti kryžius, pats važiavo ir šventino. Jis ne tik sustabdė protestantizmo plėtimąsi, bet ir patį protestantizmą stumė iš krašto. Jei kur liko, tai tik mažos salelės. Jis ir laikomas Lietuvos antruoju krikštytoju.

Parūpino jis ir lietuvišką knygą. Jo rūpesčiu ir jo lėšomis 1599 buvo išspausdinta garsioji knyga „Postilė“, t. y. pamokslų knyga, kurią iš lenkų kalbos išvertė kaunaininkas Mykalojus Daukša. Tos knygos įžangoje jau sakoma, kad mes visur turime kalbėti lietuviškai.

Vyskupas Giedraitis tikrai įtvirtino katalikų tikėjimą, jį pagilino, parengė tautą krikščioniškam gyvenimui. Ir štai, dar jam gyvam esant, 1608 įvyko Marijos apsiėmimas Šiluvoje. Tai dar labiau padėjo atversti likusius

Atidaro vartus į
audienijos salę

Mūsų laukimo valandos kolonados šešėlyje ir saulėje pasibaigė — gilumoje kairėje atidarė geležinius vartus. Iš šono sustojo šveicarų sargybos su alebardomis, o priekyje vėl nauji tikrintojai. Elektoriniu aparatu perbrauko drabužius, apžiūri rankinukus. Tada jau leidžia eiti pro vartus.

Priešais didoka aikštė, grįsta tašytais akmenimis. Reikia eiti į tos aikštės kampą. Kiti jau skuba, kerta, kiek tik išgali. Skubina susirasti sau patogesnę vietą,

protestantus, dar labiau pagilino katalikybę Lietuvoje.

Maždaug po 30 metų po Marijos apsiėmimo Šiluvoje buvo įkurta Kryžiaus Keliai Žemaičių Kalvarijoje, atvežtas stebuklingas Marijos paveikslas. Iš tų šventovių ir sklido gilus itkėjimas, kuris pakeitė visą tautą. Iš Šiluvos atlaidų, iš Žemaičių Kalvarijos grįžo žmonės didesni, gilesnio tikėjimo. O Šilinės šventė imta jungti ir su praeitimi, su Vytauto Didžiojo vainikavimu.

Taigi — Šilinės yra mūsų religinio, tautinio renesanso šventė, didelė šventė. Ypač tai verta prisiminti šiais metais kai švenčiame Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį.

Popiežius Jonas Paulius II sveikina tarptautinės istorikų konferencijos dalyvius dr. Vytautą Vardį, Oklahomos universiteto profesorį ir dr. Tomą Michalskį, New Yorko valstijos universiteto profesorius.

Į SALĘ ATEINA POPIEŽIUS JONAS PAULIUS II
Lietuvos krikšto sukakties minėjimas Romoje

6

PAULIUS JURKUS

kad geriau matytų popiežių.

O kur mes einame, kur mes bėgame? Kas tai per salė?

Popiežiaus Pauliaus VI
salė

Čia popiežių vardų daug kur rasi įrašyta. Vieni pastatė kokius rūmus ir kaktose įsirašė savo vardą. Ir bazilikos fronte iškalta daug raidžių, tik skaityk ir suprask. Manau, kad turistai jau nebeskaito tų vardų. Tai tik ornamentai, likę iš baroko epochos. Vardus įskaito istorikai ir surašo į knygas.

Popiežius Paulius VI sau nieko nepasistatė. Jis statė Bažnyčią žmonių širdyse. Po daugelio metų, po didelių iškilmingų pamaldų, didžiosios puošniosios pompas jis ieškojo paprastumo, kontakto su žmonėmis, kad galėtų į juos kalbėti ne tik žodžiu, bet ir žmogiškąja šiluma. Jo idėjas pratęsė trumpai popiežiumi buvęs Jonas Paulius I, o dabartinis popiežius jų palikimą jau gražiai išvystė į nuoširdų

paprastumą, atvirą bičiulybę su žmonėmis.

Kad liktų gyva popiežiaus Pauliaus VI idėja, kad lengviau žmonės susitiktų su popiežiumi, jo garbei ir pastatė naują audienijos salę, pastatė Vatikano ribose. Salė skirta didelioms audienijoms, minėjimams, susirinkimams, net ir koncertams.

Vatikane visur vyrauja barokinė architektūra. Didelis puošnumas, ištaigumas. Atrodo, ką gali išprausti į šį didelį palocių telkinį. O vis dėl to ją pastatė šių laikų architektai, prkalbėjo šių laikų kalba. Salė moderni, graži savo paprastumu. Visa salėje yra lyg lenktas skliautas. Šviesos įtaisytos lubose taip, kad pačių lempų nematai, tik šviesa sklinda iš pridengto skliauto. Visur šviesa vienoda. Langų tik keletas. Jie ovaliniai, vitražiniai.

Viduje pamatai eilių eiles kėdžių. Vienoje eilėje yra 100 kėdžių, o tokių eilių salėje kokia 70, Vadinasi, salė lengvai sutalpina apie 7000 tūkstančius žmonių, o gal ir daugiau. Lietuvių buvome per 3000, taigi, tik trečdalis tos didelės salės. Bet visiems buvo nepaprastas įspūdis.

Visi jutome, kad mūsų daug.

Per salės vidurį į sceną eina takas, jis ties scena sukasi į dešinę ir pasibaigia visai prie pat scenos — paauskstinimo.

Salės gale yra paauskstinimas, arba scena. Tikrumoje tai panašus į bažnytinio paauskstinimo. Nuo pat grindų aukščio į viršų kyla marmuriniai laiptai. Tie laiptai eina per visą milžinišką sceną iki pat viršaus. Ant tos scenos, paauskstinimo gali sutilpti keli šimtai, jei reikėtų, — tokia čia didelė erdvė.

Ieškome geresnės vietos

Geriausios vietos čia prie tako, kur praeis popiežius. Ten jau sustoja žmogus prie žmogaus. Aš pats patenku į antrą eilę, atokiau. Matysiu gerai, iš čia galėsiu ir pajudėti, jei reikės. Kunigai susėda šios salės kairėje pusėje. Jie užima vietas tik iki tako. Ir jų daug, gal kokia 500, gal ir daugiau. Dešinėje priekyje susėda pakviestieji. Kas jie tokie, niekas nepaaiškino.

Salėje pamatai ir poetą Bernardą Brazdžionį ir jo žmoną Aloną, atvykusius iš Los Angeles. Sueiname pasikalbėti. Pamatai ir poetą Alfonsą Šešplaukį Tyruolį iš Chicagos, ir poetą Kazį Bradūną, ir jo žmoną Kazytę, abu iš Chicagos.

Italas mano kaimynas

Nustebau, kad mano kaimynas kairėje italas. Atėjo su žmona ir atsivedė sūnelį. Keista. Jis tuoj ėmė man aiškinti. Kalbėjo itališkai, kad jis esąs lietuvių bendradarbis, pažinojo daug lietuviškų pavardžių, Lietuvių kolegiją. Sūnus atnešė ir padavė man reklamą lapelį, kur įrašyta Arturo Mari. Greit ta pavardė buvo man aiški — jis yra oficialus Vatikano fotografas, jų leidžiamos dienraščio fotografas. Jis čia turi paėmęs koncesiją viską fotografuoti. Pats sėdi šalia manęs salėje, o jo nusamdyti fotografo tik pleškina aplink. Ir pats Mari ir visi jo samdiniai fotografuoja tikrai gerai, greitai padaro ir išleidžia į rinką.

Vargonų muzika

Vos patekė į salę, išgirdome vargonų muziką. Jie įtaisyti kažkur aukštai, skliautuose. Salioje šonuose matyti įvairių kambarių, kuriuose yra televizijos, radijo transliacijų aparatai. Ten kur nors yra ir vargonai. Groja dr. Vytenis Vasyliūnas. Iškilmingai, bet publika tikrai jo neklauso. Tai tik muzikinis fonas tam klegesui, pašnekesiam.

Skulptūra scenos gale

Iškilmų salė ypatinga dar ir tuo, kad salės gale turi modernią skulptūrą, kuri vaizduoja Kristaus Prisikėlimą, o gal — Kristus eina per vandenį. Skulptūra yra didelio formato, atlieta iš bronzos. Atrodo, kad ten taškos bangos, o gal taip tyška įvairios formos. Iš jų ir iškyla kylančio Kristaus figūra. Jis pakėlęs rankas į viršų. Gal todėl ir sakoma, kad čia Prisikėlimas.

Kažkaip ji didesnio įspūdžio nepadarė, giliau neprakalbo.

Paauskstinimo centre, ties ta skulptūra, padėta iškilminga kėdė. Pirmiausia į sceną ateina kokie 6 šveicarai ir sustoja paauskstinimo — scenos kampuose, sustoja su savo alebardomis. Tai scenos dekoracija.

Kairėje pusėje yra durys. Iš ten ateina keletas juodai apsirengusių vyrų. Jie visi išsidėsto scenoje, veidu į publiką, kiti sustoja prie scenos, takuose. Tai popiežiaus sargybos. Jie visi yra apmokyti, kaip ginti popiežių. Visi ginkluoti.

(Bus daugiau)

Tarptautinė konferencija Romoje
— Lietuvos krikščionybės tema

Lietuvių tautos kelias į krikščionybę buvo ilgas ir sunkus. Įvairiais amžiais istorikai tą kelią tyrė ne visuomet objektyviai. Naudodami lietuvių istoriją savo nacionalistiniams tikslams, ypač kai kurie lenkai, rusai ir vokiečiai iškreipė Lietuvos viduramžių istoriją lietuvių tautos nemaudai.

Šioms Lietuvai padarytoms skriaudoms, ypač padarytoms kai kurių lenkų istorikų propagandistų, atitaisyti iniciatyvos ėmėsi pats popiežius Jonas Paulius II, kuris savo laiku profesoriavo Katalikų universitete Liubline. Lenkijoje, o vėliau dirbo pastoracijoje Krokuvoje. Jis pats gerai susipažinęs su Lietuvos istorija, savo asmenine iniciatyva sušaukė tarptautinę konferenciją tyrinėti Lietuvos krikšto procesą Romos Grigaliaus universitete birželio 24 - 26.

Paskaitas skaityti buvo pakviesti žymūs specialistai iš įvairių kraštų. Po kiekvienos paskaitos vyko gyvos diskusijos tarp įvairių kraštų istorikų, kurie gyvai nagrinėjo ne tik Lietuvos krikšto proceso problemas, bet taip pat sanatykius tarp viduramžių Lietuvos ir jos kaimynų, popiežių

politiką ir įvairių ordinų veiklą Lietuvoje.

Tarp žymių paskaitininkų buvo Kauno tarpdiecizinės seminarijos profesorius kun. Algimantas Kajackas, kuris skaitė paskaitą apie Vilniaus katedros istoriją. Dr. Marija Gimbutienė, žymi Californijos universiteto istorikė, skaitė paskaitą apie lietuvių prieškrikščionišką tikėjimą. Dr. Rasa Mažeikaite iš Toronto universiteto kalbėjo apie Algirdo santykius su vakarų ir rytų krikščionyste. Prof. dr. Paulius Rabikauskas, Grigaliaus universiteto Romoje istorijos fakulteto dekanas, kalbėjo apie žemaičių krikštą.

Prof. Mykolas Giedraitis, kilęs iš lietuvių kunigaikščių giminės, kuris dabar dėsto Oxfordo universitete, Anglijoje, kalbėjo apie lietuvių pasirinkimus prieš Krėvės sutartį. Tarp kitų paskaitininkų buvo dr. Jerzy Kloczowski iš Katalikų universiteto Liubline. Jis yra vienas iš žymiausių viduramžių istorikų Europoje. Jis kruopščiai ir objektyviai išdėstė Lenkijos rolę Lietuvos krikšto procese. Jis ir kiti istorikai iš Lenkijos — dr.

Tadeusz Krahel iš Varšuvos Teologinės Akademijos, tai pat dr. Marek Zahajkiewicz iš Katalikų Liublino universiteto atitaisė kai kurių praeities lenkų klaidas, liečiant Lietuvos krikštą. Visi trys savo laiku bendradarbiavo su dabartiniu Šv. Tėvu Jonu Paulium II, kai jis profesoriavo Katalikų Universitete Liubline. Visi trys lenkai istorikai pabrėžė, kad Lietuva buvo apkrikštyta ne lenkų, bet lietuvių patys savanoriškai krikštijosi. Istoriniai šaltiniai nerodo jokio „lenkiško krikšto“ Lietuvoje. Įdomu, kad kun. dr. Tadeusz Krahel gerai moka lietuviškai, nors žmogus „tikras lenkas“.

Taip pat kalbėjo amerikietis prof. dr. William Urban iš Monmouth College, Ill., kryžiuočių specialistas, švedas dr. Tore Nyberg, Odense Universiteto profesorius Danijoje, kuris kalbėjo apie viduramžių lietuvių-skandinavų ryšius; Berlyno prof. dr. Kasper Elm ir kiti.

Konferencijos atidaryme dalyvavo du kardinolai, atstovaudami Šv. Tėvui, ir keletas vyskupų. Tarp konferencijos dalyvių buvo istorikų iš visos Europos. Amerikos, Kanados, Australijos, net kiniečių ir afrikiečių kurie domėjosi Lietuvos istorija.

Deja, pasitaikė ir nesusipratimų. Į konferenciją buvo atvykę

du vyrukai iš Chicagos, į kurią neseniai atvyko iš Europos. Abu kalbėjo lietuviškai ir laisvai lenkiškai. Jie ypač provokavo istorikus iš Liublino universiteto ir Varšuvos teologinės akademijos. Diskusijose kiekvienas galėjo dalyvauti kultūringai išsireikšdamas moksliškoje plotmėje. Deja, šie vyrukai užpildinėjo ne tik lenkus, bet ir vokiečius bei amerikiečius. Dar blogiau — juodu save laikė „lietuvių tautos atstovais“.

Prof. kun. dr. P. Rabikauskas, Romos Grigalinio universiteto dekanas, ir dr. T. Michalskis iš New Yorko Valstybinio universiteto, įvairiom kalbom turėjo dalyviam išaiškinti, kad tie „aktyvistai“ reprezentuoja tik save. „Kam kas tarnauja, visi žino“, pabrėžė vienas žymus profesorius. „Tokie žmonės rodo savo neapykantą Šv. Tėvui, ardo jo pastangas išlaikyti taiką tarp tautybų.“

Į arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikaciją atvyko apie 2000 maldininkų iš Lenkijos. Įdomu, kad lenkų kalba parašytoje J. Matulaičio biografijoje tvirtai pabrėžta, kad jis buvo lietuvis, kad jis savo pavardę pakeitė į Matulewicz tik kai nuvyko į Lenkiją studijuoti. Biografijoje kritikuojami lenkai šovinistai Vilniaus klausimu. Juk ir pats

Šv. Tėvas Vilnių vadino „Lietuvių tautos širdimi“.

Ši mokslinė konferencija nebuvo „lietuviškas įvykis“, bet tarptautinė istorikų konferencija. Gal todėl konferencijos dalyviai nebuvo pakviesti į bendrą lietuvių susirinkimą Šv. Kazimiero kolegijoje. Taip pat jie nebuvo kviečiami į linksnavakarių Castel San Angelo pilyje. Čia buvo prarasta gera proga sutvirtinti žymių istorikų ir mokslininkų draugystę Lietuvai ir lietuvių tautai. Pats Popiežius bendro audienijoj rado progos su kiekvienu konferencijos dalyviu pasisveikinti. Susidarė įspūdis, kad patiems lietuviams tokia konferencija nebuvo verta dėmesio.

T. A. M.

— Prel. Jono Balkūno 85-rių metų sukaktį paminėti sudarytas St. Petersburg, Fla., komitetas, kurin įeina pirmininkas Adolfas Armalis, vicepirm. Alfonsas Šukys, vicepirm. Kazimieras Vilnis, sekr. Povilas Jančiauskas, išd. Genė Puniškienė. Į garbės komitetą įeina dr. Kazys Bobelis, kun. Viktoras Dabušis, kun. Jonas Gasūnas, kun. dr. Eugenijus Gerulis ir kun. Vytautas Zakaras, OFM. Iškilmės numatomos spalio 21 Šv. Vardo bažnyčioje Gulfporte, o po to Kapok Tree restorane Madeira Beach banketas.

KAIP GIMĖ IR AUGO JUNGHTINĖS TAUTOS?

KĘSTUTIS K. MIKLAS
Darbininko specialus
korespondentas
Jungtinėse Tautose

Šiomet rugsėjo 15 Jungtinės Tautos renkasi į 42-ąją metinę sesiją. Vėl į New Yorką priglūžęs įvairių valstybių vadų, prezidentų, premjerų. Jie perskaitys ilgas savo kalbas, dažnai paliaupsins save ir savo kraštą, pakaltins kitus už nesėkmes namuose, pasakys pamokslų 159 valstybių delegatams.

Esama kalbų, kad gal ir po piežius Jonas Paulius II, atvykdamas vizitui į Ameriką, apsilankys Jungtinėse Tautose ir, kaip praityje, tars žodį.

Dažnai girdim ir skaitom apie JT įvairiomis progomis, ypatinai kai iškyla koks nors tarpvalstybinis konfliktas, kai ateina skundas ir kai laukiama kokio nors sprendimo ar kaltininkų pasmerkimo. Ir jei kas nors mums ne prie širdies, ir jei JT nutarimai nevykdomi, imame polemizuoti dėl šios tarptautinės organizacijos neefektingumo ir reikalingumo. Priekaištaujama, kad ji daugiau tarnauja raudoniesiems, azijatams ir visokiems tamsiaodžiams. Su kai kuriais prie-

kaštais gal ir galima būtų sutikti. Niekas neginčija fakto, kad JT nebuvo, nėra ir gal būt niekad nebus pajėgios sustabdyti visas pasaulio agresijas, ypač prieš silpnuosius, ar sustabdyti žmogaus teisių pažeidimą, ar iškovoti laisvę ir nepriklausomybę pavergtiesiems. Nežiūrint viso to, be išimties dideli ir maži kraštai pripažįsta JT reikalingumą, ir niekas nesirengia ar planuoja jas likviduoti.

JT idėjos užuomazga

Antrojo pasaulinio karo metu, 1942 sausio 1 buvo paskelbta deklaracija, kurią pasirašė 26 valstybių atstovai. Deklaracijoje pasižadama bendromis pastangomis tęsti kovą prieš Vokietiją ir jos sąjungininkus. Deklaracija buvo pavadinta "Declaration by United Nations". Tą vardą jai davė pats JAV prezidentas Rooseveltas. Taigi, prez. Rooseveltas laikomas JT vardo sukūrėju, ir dėl to niekas neprotestuoja.

Pati Jungtinių Tautų idėja gimė ir išsivystė daug vėliau. Ji išaugo ir subrendo karo metu įvykusiose įvairiose konferencijose.

1943 spalio 30 Maskvos konferencijos deklaracijoj ketvirtuoju straipsniu pasiūlyta, kad arti-

miausiu laiku, remiantis visų taiką mylinčių kraštų lygybe, būtų įkurta tokia tarptautinė organizacija, kuri rūpintųsi išlaikyti bei prižiūrėti tarptautinę taiką ir saugumą. Tą deklaraciją pasirašė Vyacheslav Molotov už Sovietų Sąjungą, Anthony Eden už Didžiąją Britaniją, Cordell Hull už JAV ir Foo Ping-Sheung, Kinijos ambasadorius Sovietų Sąjungai.

Tų pačių metų gruodžio 1 JAV prezidentas Rooseveltas, D. Britanijos ministeris pirmininkas Churchillis ir Sovietų Sąjungos premjeras Stalinas šią Maskvos idėją svarstė Teherano konferencijoje ir nutarė, kad tokios tarptautinės organizacijos įkūrimui būtų duota eiga.

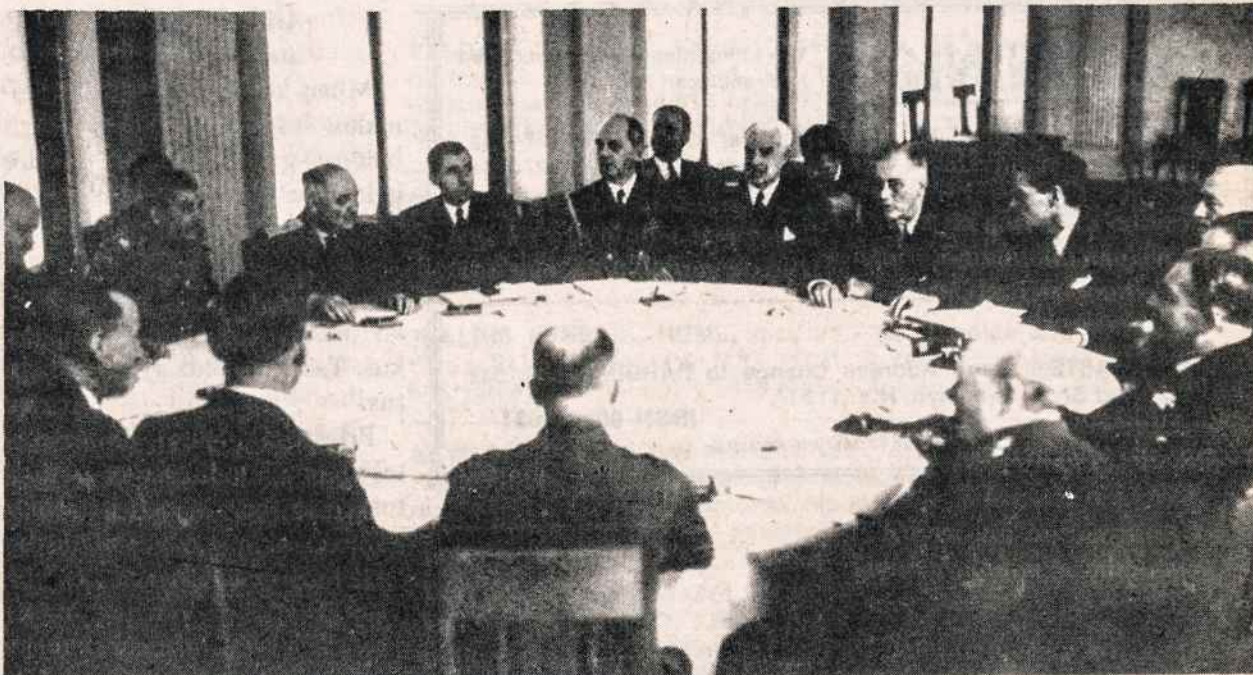
Metmenys būsime Jungtinėms Tautoms buvo išdirbti vėliau kitoje konferencijoje, kuri įvyko Dumbarton Oaks rūmuose Washingtone. Ši konferencija veikė dviejose fazėse. Pirmoje fazėje pasitarimai nuo 1944 rugpjūčio 21 iki rugsėjo 28 tarp atstovų iš JAV, D. Britanijos ir Sovietų Sąjungos, o antroje fazėje nuo rugsėjo 29 iki spalio 7 pasitarimai buvo tęsiami su Kinijos atstovais, bet be Sovietų Sąjungos ir vien tik dėl to, kad nebūtų pažeistas sovietų neutralumas sąjungininkų kare prieš Japoniją.

Pagal Dumbarton Oaks konferencijos pasiūlymus, JT pagrindiniu organu pasaulinei taikai išlaikyti turi būti Saugumo Taryba, kurioje taip vadinami penki didieji ("Big Five") — Kinija, Prancūzija, Sovietų Sąjunga, D. Britanija ir JAV — turėtų nuolatine reprezentacija.

Dėl balsavimo procedūros šį konferenciją tarp savęs nesutarė ir nepadarė jokių pasiūlymų ateinančiai trijų didžiųjų — Roosevelt, Churchill ir Stalino — konferencijai, kuri buvo sušaukta 1945 vasario 4 prie Juodosios jūros, buvusioj carų vasaros rezidencijoje, Jaltos kurorte Krymo pusiasalyje.

Jaltos konferencija

Apie šią kontroversinę konferenciją ir šiandien daug diskutuojama dėl jos padarytos skriaudos Rytų Europos valstybėms ir žalos visam pasauliui. Beveik visi tos konferencijos dalyviai iš Vakarų pasaulio yra aprašę ją savo atsiminimuose, vertindami

Jaltos konferencija 1945 vasario 11, posėdis su Stalinu, Rooseveltu ir Churchilliu, Stalinas sėdi kairėje, Rooseveltas dešinėje, Churchillis, priekyje. UN Foto

ir žiūrėdami į ją pro skirtingus akinius. Skaitydamas juos, aiškiai gali pastebėti vakariečių, ypač amerikiečių delegacijos naivumą ir nesiorientavimą viso pasaulio apimties reikaluose.

Prezidentas Rooseveltas tada buvo visiškai ligonis, prie mirties slenksčio (jis mirė po dviejų mėnesių, nesulaukęs nei karo pabaigos, nei JT įkūrimo), nepakankamai pasiruošęs šiai konferencijai, kai kada griežtas, kai kada net per daug nuolaidus, taip pat užmaršus, mažai dėmesio skiriant esminiams klausimams ir nenorįs suprasti sovietinių užmačių.

Roosevelto dešinioji ranka Valstybės sekretorius Edward R. Stettinius ir kai kurie patarėjai, atrodė, daugiau buvo susirūpinę Sovietų reikalavimų priėmimu, negu jų modifikavimu ar atmetimu.

Churchillis su savo užsienio reikalų ministru Edenu kai kuriuose klausimuose buvęs labai kietas, neperkalbamas, bet kai kuriais atvejais labai svyruojantis, laukias Roosevelto nuomonės.

Stalinas iš visų buvo pats kiečiausias, labai užsispyręs, nelankstus ir gerai susipažinęs su visais reikalavimais. Jo patarėjai — užsienio reikalų komisaras Molotov, jo pavaduotojai Andrej Vyšinskij ir Ivan Maiskij, taip pat Andrej Gromyko, ambasadorius prie JAV, buvo labai arogantiški ir gerai pasiruošę visais diskutuojamais klausimais.

Konferencija, kaip buvo numatyta, prasidėjo 1945 vasario 4, sekmadienį. Į ją Stalinas atvyko

LIETUVOS SENOVĖS PAMINKLAI. Marijus Blynas. Istorinių, kultūrinių, politinių straipsnių III 124 psl. rinkinys. Išleido Kęstučio Jeronimo Butkaus Fondas 1987 m. Kaina 5 dol.

Visi šie straipsniai 1985 - 1987 m. tilpo laikraštyje Laisvoji Lietuva. Straipsnių tikslas — parodyti ką lietuviai okupuotoje Lietuvoje net sunkiomis sąlygomis yra padarę Lietuvos praeičiai išryškinti.

Kiti keli politiniai straipsniai liečia dabartį ir netolimą praeitį. Kaip knygoje Tikroji Praeitis — taip ir čia norima parodyti tikrąją praeitį, kurią sovietiniai okupantai be atvangos klastoja.

Rinkinyje nemažai iliustracijų ir brėžinių.

net septynias valandas pavėlavęs, motyvuodamas, tuo, kad turėjęs dalyvauti posėdy dėl militarinės ofenzyvios išplanavimo Berlynui užimti.

(Bus daugiau)

PARTIZANŲ KOVOS LIETUVOJE. Kęstutis K. Grinius. Išleido J Laisvę Fondas lietuviškai kultūrai ugdyti 1987. J Laisvę Fondo leidinys nr. 19. Knygos apklankas dail. Prano Lapės. spaudė Draugo spaustuvė 4545 West 63rd Street., Chicago, IL 60629. Knygos kaina — kietais viršeliais 12 dol., minkštais 10 dol.

Ši knyga atskleidžia naują Lietuvos partizanų — kovotojų istorijos puslapį, kovojusių prieš II-osios sovietinės okupacijos komunistinę valdžią, raudonarmiečių dalinius, vietinius stribus ir persidavėlius, žemės ūkio kolektyvizaciją. Nors ir ne visi archyviniai duomenys autoriui buvo prieinami, bet atliktas didelis ir vertingas darbas istorinio laikotarpio išsamesniam tautos tragedijos pavaizdavimui ir supratimui.

Naudota labai plati bibliografinė medžiaga, iliustracijos, statistikos daviniai.

Visa tai suteikia skaitytojui ar istorijos mylėtojui naują medžiagą aruodą besidominčiam to meto įvykiams.

Autoriui ir J Laisvę Fondo vadovybei didelė padėka už tokią dovaną skaitančiai visuomenės daliai.

Knyga yra būtina turėt kiekvieno asmeninėje bibliotekoje.

Daug lietuviškų knygų, plokštelių ir įvairių suvenyrų turi Darbininko administracija. Skambinti — 718 827-1351.

Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius Javier Perez de Cueller ir Kęstutis Miklas, Darbininko specialus korespondentas prie Jungtinių Tautų, vieno priėmimo metu.

VASARA KVEPIA

ČIOBRELI AIS — 6

Vatikano paminklas — sodybos keistenybė

Stovėdamas ties sodybos vartais, neregėsi Vatikano paminklo, kuris tikrai labiausiai visų dėmesį patraukia savo keistumu. Eidamas takeliu į vienuolyną, jį pamatysi dešinėje. Gražiausiai jis atsiskleidžia, kai sustoji take netoli vėliavos. Tamsiai žaliame medžių fone kyla įvairiakampė balta siena, kuri ties viduriu truputį perlinksta.

Paprastai visi tai vadina Vatikano paminklu. Ir jis čia pastatytas prieš 20 metų. Ir jo istorija tokia.

1964 - 1965 New Yorke vyko pasaulinė paroda, kurioje buvo ir Vatikano paviljonas. Įrengiant paviljoną, prie jo dirbo dailininkas V. K. Jonynas, skulptorius Vytautas Kašuba. Šis pastarasis iškalė švine tekstą, kažkokią ištrauką ar iš Šv. Rašto, ar šiaip kokį posakį.

Dail. V. K. Jonynas čia turėjo kur kas daugiau darbo. Suprojektavo koplyčios altoriaus apačią, padarė piešinius monstrancijai, pagal kuriuos ji ir buvo pagaminta. Taip pat padarė

modelį paviljono kupolo užbaigimui — kryžių, apsuptą ilgais spinduliais.

Jis sukūrė ir pačią didžiausią skulptūrą — reljefą, kuris buvo pritvirtintas virš paviljono durų. Reljefo siluete yra kažkas panašaus į kryžių. Čia vaizduojama Kovojoanti Bažnyčia, Kenčianti Bažnyčia ir Triumfuojanti Bažnyčia.

Kovojoanti Bažnyčia yra čia žemėje, kenčianti — skaistyklėje, triumfuojanti — danguje.

Kovojoanti Bažnyčios simbolika yra kairėje. Čia matome Avinėlį ir bėgantį kraują į taurę, pluoštą varpų, dar aukščiau vyruogių kekę. Einant į centrą — Šv. Petro raktai ir žemiau gaidys. Tai vis Kristaus kančios ir Bažnyčios įsteigimo simbolika.

Dešinėje yra Kenčiančioji Bažnyčia. Čia suskaldytos linijos leidžiasi aukštyn, žemyn, matosi žmonių veidai, viršum jų — angelas su dideliais sparnais tiesia jiems pagelbos rankas.

Triumfuojanti Bažnyčia yra šio reljefo viršuje. Čia matosi trimituojuojas angelas, kuris šaukia visus į dangų. Matosi Šv. Dvasios

simbolis — karvelis, o aukščiau — Dievo Apvaizdos akis, kuri visada budi ir viską mato.

Tos visos trys dalys yra sujungtos pilkų akmenėlių mozaika, kylant į viršų, įvesta ir žėručių, šviesą reflektuojančių medžiagų, šone — stambesnių pilkų akmenų mozaika.

Piešinys laisvas ir modernus, lakus, todėl ir patraukia turistus. Visi sustoja ir nustebe žiūrėti, kas gi čia dabar. Pripratę prie kryžių, statulų, jie turi nustepti, kad čia nepanašų į minėtus dalykus.

Jau minėjau, kad aukštai Dievo Apvaizdos akyje gyvena paukštukai. Ten buvo įdubimas, kad susidarytų šešėlis ir atrodytų kaip akies vyzdys. Tame įdubime paukštukas susisuko lizdą. Ir šiomet iš Dievo Apvaizdos akies kyšo dviejų jauniklių galvos. Greitai juos išvedė į žaliuojančių medžių platybes.

Pasaulinę parodą New Yorke uždarė 1965 metų rudenį. Pamažu buvo nugriauti visi pastatai. Nugriovė ir Vatikano paviljoną. Pagal sutartį, po parodos visus tuos darbus grąžino dailininkams.

Tada dail. V. K. Jonynas, norėdamas išgelbėti šį savo kūrinį, ėmė ir pasiūlė pranciškonams. Provincijolas Tėv. J. Gailius sutiko priimti, pagal V. K. Jonyno parengtus planus pastatė

specialią cementinę sieną, kuri savo iškarpymais prisiderina prie Vatikano reljefo.

Visos dalys buvo pervežtos iš New Yorko, čia sumontuotos. Darbą prižiūrėjo pats dailininkas.

Dabar paminklą reikėtų remontuoti — atstatyti iškritusius pilkus akmenėlius mozaikoje, sutvarkyti pyšius ir perdažyti galinę sieną, gal net ir pačią skulptūrą, kad atrodytų vienosesnė.

Šiaip ar taip, tai yra šios sodybos atrakcija. Yra šalia ir didoka lenta, kur surašyta, kas vaizduojama, iš kur gauta. To įrašo paskutinis sakiny yra toks: "In 1967 the Franciscans in Kennebunk, Maine, dedicated this historical work of art to the Silent Church in Lithuania."

Praeitį sujungta su mūsų kasdienybe, su mūsų rūpesčiais.

-o-

Čia aprašyti paminklai yra originalūs, sukurti lietuvių dailininkų, sukurti šiai vietai, todėl jie tokie įspūdingi, naujoviški, meniški.

Prie indėnės statulos

Šioje serijoje reikia paminėti ir kitas tris statulas, kurių meninė vertė maža, kurios yra serijinės gamybos, ne originalai, bet kurios savaip puošia sodybą ir nuteikia malda ar apmąstymam.

Miškelėje, prie upės, pakeliui į "Point", yra indėnės statula. Ji balta, balta, dažnai perdažoma. Vaizduoja, kai mergaitė indėnės laiko apkabinusi kryžių. Apačioje lentelė su įrašu "Kateri (Catherine) Takakwithe "Lily of the Mohawk Indians", born 1655, baptized April 18, 1676, died April 17, 1680".

Kaip krikščionė ji buvo nužudyta kitų indėnų. Tai kanikinė už Kristų.

Čia visada miela sustoti. Aplink statulos piedastalį žydi gelės. Čia ramu, vieniša. Prisimeni senus laikus ir kankinius, kurie ėjo į mirtį už savo tikėjimo išpažinimą.

I fontaną meta centus

Vienuolyno kairėje pusėje, besileidžiant pakalnėle, yra šv. Pranciškaus fontanas. Atrodo jis tikrai įspūdingai. Šv. Pranciškus groja smuikeliu. Jo čirenimo klausosi vilkas ir briedis. Statulos iškaltos iš marmuro. Jos nėra originalios, bet čia gražu atsisėsti ant suoliuko ir pasvajoti, pamedituoti. Dešinėje yra įtaisytas fontanas. Vanduo trykšta į viršų, paskui išsiskečia kaip skėtis ir tyška į akmeninį tvenkinį. Čia publika sustojus ir meta centus, prisimindami Romos garsųj Trevi fontaną. Pinigėliai žeri

vandenyje, mirguliuoja pro bangas.

Fatimos Marija

Čia pat, paėjus Laivų namelio kryptimi ant akmenų yra pastatyta Fatimos Marija, žemiau klūpo ir piemenėliai, ir avelės galvas nuleidusios. Aplinkui daug gėlių. Ši statula savo atbaidimu ir savo formom yra bene menkiausia, bet ją puošia vešlus pušų vainikas. Čia auga ta nuostabi pušis, modernioji skulptūra.

I krautuvėlę

Grįžtant į sodybą, tuoj atsidursi prie suvenyrų krautuvės. Ta krautuvė yra po vienuolyno koplyčia. Krautuvė didelė, turi daug visokių religinių dalykėlių, paveikslų, knygų. Ir publikos čia visada rasi.

Per vasarą čia dirba Emilija Gregotowicz-Baniūtė. Ji yra iš Maspetho, N.Y. Vasarom atvyksta čia pagelbėti. Ji kalba lietuviškai, visiem maloniai patar nauja. Ir pakalbėti su ja malonu. Turi daug giminių Pennsylvanijoje. Giminių juosius su Gustaičiais, su generolu Gustaičiu, kuris buvo Lietuvos aviacijos viršininkas. Apie jį gana daug žino.

Krautuvėlėje daugiausia parodo rožančių, įvairių medalių, šv. Antano statulėlių.

(Bus daugiau)

JAUNIMO SIMPOZIUMAS DAINAVOJE

JAV — Kanados Lietuvių Fronto Bičiulių studijų ir poilsio stovykla Dainavoje vyko rugpjūčio 9-16. Apie ją jau buvo rašyta Darbininke Nr. 33.

Čia atkreipiamas dėmesys į išskirtinai įdomų ir svarbų jaunimo simpoziumą, skirtą kritiškai pažūrėti į save.

Jaunimo simpoziume dalyvavo Asta Banionytė-Connor iš Washingtono, Jolita Gudaitytė iš New Yorko, Edvardas Tuskenis iš Chicago ir Linas Vyšnionis iš Clevelando.

Labai džiugu, kad pasipriešinti Specialių Investigacijų Agentūros sukeltois neigiamais atėjusiais jauniesiems, ir tai liudija tos kartos žmogišką jautrumą ir tautinės sąmonės subrandimą.

Rasos Razgaitienės pranešime buvo galima jausti jos susirūpinimą ir net pasipiktinimą Valstybės departamentu kuris II Pasaulinio karo įvykius Baltijos valstybėse priima laisvės užurpatoriaus, Sovietų Sąjungos, požiūriu, toliau gilindamas komunistų ir nacių suokalbčio padarytas lietuvių tautai žaizdas. Ne bylų kėlimas atskiriems individams turėtų kelti mūsų rūpestį, bet bylų vedimo procesas, kuris tarnauja sovietų politiniams tikslams. Rasa Razgaitienė, Americans for Due Process koordinatorė, aptarė atskiras OSI iškeltas ir keliamas lietuviams bylas ir supažindino su ADP veikla.

Asta Banionytė-Connor, JAV LB Visuomeninių reikalų komisijos narė, dirba Koalicijoje (CCJS) ir Lietuvių teisėms ginti komitete. Ji kita proga pareiškė, kad į aktyvią lietuvišką veiklą atėjusi paveikta lietuvių tautai sovietų padarytų baisyų skriaudų, ir jos sąžinė neleidžia tylėti, kai tos skriaudos toliau vykdomos su Amerikos valdžios pagalba. "Mūsų žmonės turi nustoti bijoti ir turi priešintis teisingumo ir istorinės tiesos pažeidėjams." Ji paneigė dažnai kartojamą teigimą, kad tokios grupės, kaip CCJS, ADP, Lietuvių teisėms ginti komitetas, nieko nedaranti. Tos grupės daro daug ir daug padarė. Nieko nedarą kaltintojai. Ji nurodė paruošimą dviejų projektų, kurie rugsėjo mėnesį bus pradėti vykdyti. Vienas jų — keliama byla (class action suit) prieš OSI, kuri dėl kažkokių priežasčių savo akciją pagrindina nukreipusi prieš Amerikos baltus ir ukrainiečius. Prieš juos iškelta du trečdaliai visų bylų. Charakteringa, kad bylos visai nekeliamos lenkams.

Antras projektas — CCJS rūpesčių paruoštas įstatymo projektas, kuris turėtų pakeisti Holtzman įstatymą. Pagal tą įstatymą, prieš apkaltintuosius būtų keliamos kriminalinės bylos ir

sprendžiamos Amerikos teismuose. Tikimasi, kad tas įstatymo projektas bus priimtinas teisingumo departamentui ir žydų organizacijoms.

Ilgesnių pastangų dėka, teisingumo departamentas OSI reikalui paskyrė ryšininką su opozicinėmis grupėmis. Yra ir daugiau projektų, kuriuos ruošia ir vykdo tam reikalui ad hoc sukurtos organizacijos. ADP sutelkta medžiaga, adv. P. Žumbakio kngos išleidimas, žymių žurnalistų straipsnių išgavimas ir kiti minėti ir neminėti darbai reikalauja daug laiko, patyrusių specialistų sutelkimo ir didelių išlaidų. Padėką dirbantiems susipratę lietuviai pareiškia finansine ir moraline parama.

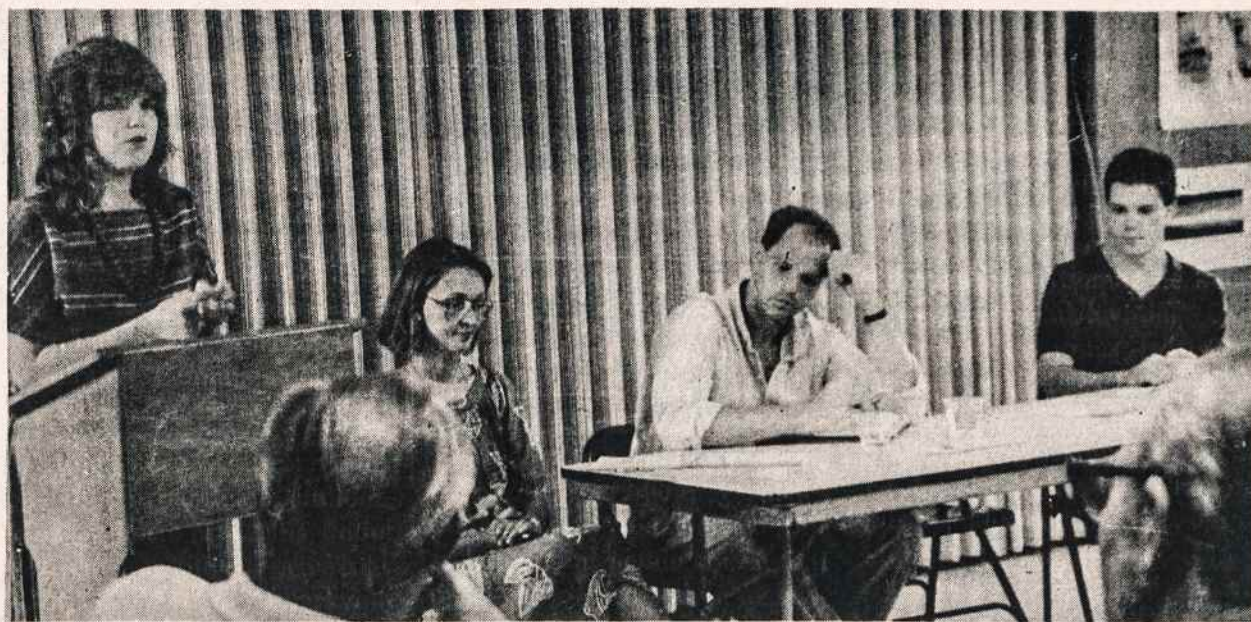
Jaunimo simpoziumu gausi auditorija tiesiog buvo sužavėta. Pasibaigus simpoziumo laikui, niekas nenorėjo skirstytis ir laiką pratęsė dar bent valandą. Patenkinti buvo ir jaunieji, kad frontininkai leidžiasi į nuosirdų pokalbį. Lietuvių bei apsisprendusi jaunoji karta tokių pokalbių nori.

Simpoziumo dalyviai turėjo pažvelgti į jaunimą savo vietovėse ir paanalizuoti, kodėl yra jie šioji ar toki. Kai kurie tai darė, bet visi analizavo santykius su vyresniaisiais ir noriai kalbėjo apie save asmeniškai ir savo užsilaikymą Lietuvos labui.

Visi apgailestavo, kad dingio vidurinioji (iš tikro, jau į senimą pereinanti) karta. Ji turėjo būti natūralus tiltas tarp senelių ir vaikų kartų. Ir iš tikro tai keistas fenomenas. Ta karta gerai kalba lietuviškai, ekonomiškai pajėgi, bet Lietuva ir lietuviybė rūpi tik išimtis. Turbūt suklupo šeimos ir lietuviška mokykla, per daug pasitikėjamos magiška lietuvių kalbos galia.

Lietuvių kalbos reikšmę visi akcentavo, tačiau "jei silpniau kalbame, tai nereiškia, kad neturime idėjų ir kad tautiniai jausmai silpni" (Vyšnionis). "Amerikoje išeivijos rolė kitokia negu lietuvių Lietuvoje. Negalvokime, kad čia ateityje kursime lietuvišką kultūrą. Knygnešiai nešė lietuviybę į Lietuvą, mes turime nešti žinią į pasaulį. Politinėje veikloje gali dalyvauti silpniau lietuviškai kalbą ar ir visai nemoką. Kai tokių neatstumsime, mūsų bus didesnis būrys" (Banionytė).

Vykimas į Lietuvą: "Vilniuje aš jaučiausi lyg namuose. Buvimas tarp lietuvių tiesiog jaudino. Lietuvis jaunimas dėkojo, kad mes veikiame, nes tai palaiko jų lietuvišką atsparumą. Jie prašė veikti, ir aš esu pasiryžusi" (Gudaitytė), "Lietuvoje aš kartais jaučiausi, kad esu priešo teritorijoje, o ne savo tėvynėje. Kontrastai tarp tikrovės ir propagandos

Jaunimo simpoziumas Liet. Fronto Bičiulių studijų savaitėje Dainavoje. Kalba Jolita Gudaitytė iš New Yorko, toliau į dešinę — Asta Banionytė-Connor iš Washingtono, DC, Edvardas Tuskenis iš Chicago, Linas Vyšnionis iš Clevelando. Nuotr. V. Maželio.

sukrečia" (Tuskenis). Bet išeivijoje lietuviybė silpnėjanti ir, anot jo, atsparos bazė liekanti Lietuvai.

Kas angažavo lietuvių? "Tėvai ištvermingai auklėjo lietuviybę. Kai parodydavau priešiško, jie kantriai laukė ir vėl ramiai ragino. Ačiū jiems, kad nepavargo. Šeimos, kurios pačios išlaikė lietuviškumą ir meilę tėvynei, dažniausiai lietuvių laimėjo ir vaikus" (Gudaitytė). "Aš nebuvau Lietuvoje, bet turiu meilę tėvynei. Šeima ją diegė. Vėliau studijavau istoriją ir labai susidomėjau Lietuva" (Vyšnionis). "Jei šeimoje yra meilė tėvynei, tai ji grįžta ir pas vaikus. Aš reikiu pagarbą savo tėvui. Kitas mano lietuviškos veiklos motyvas, — tai rusų padaryta skriauda Lietuvai ir jums. Dirbsiu, kad skriauda būtų atitaisyta" (Banionytė).

-o-

Mykolas Drunga su pranešimu "Atvirumas, persitvarkymas ir kas iš to?" plaukiojo kiek kontroversiniuose vandenyse. Jis praėjusį pavasarį su "Akiračių" politinei linijai artimų žmonių grupe lankėsi okupuotoje Lietuvoje ir tarėsi su okupacinio režimo atstovais. Pokalbis buvo paskelbtas "Gimtajame krašte" ir čia sukėlė gan aštrių reakcijų.

Drunga savo samprotavimus vedė dviem paralelėms linijoms. Viena, jis dėstė priežastis, kodėl Gorbačiovas buvo priverstas skelbti "viešumo, persitvarkymo ir demokratizacijos" politiką, ir antra, — savo asmeniškų motyvų, kodėl tame pokalbyje dalyvavo ir kodėl kalbėjo tai, ką kalbėjo.

Galima patikėti Drungos asmeniškų motyvų nuosirdumu, bet reikia suabejoti pasirinkto kelio prasmingumu. Iš tikro tas kelias būtų net pavojingas, nes išeiviją vestų į susitaikymą su okupaciniu režimu Lietuvoje. To Maskva siekia nuo pirmųjų okupacijos dienų. Laimei, akira-

SPORTINĖ IŠVYKA AUSTRALIJON

Kai ŠALFAS-gos suvažiavimas š.m. kovo 14 centro valdybai pavedė sudaryti organizacinį komitetą išvykai į Australiją, į III Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynes, c.v. savo keliu gegužės 11 posėdyje šį uždavinį pavedė c.v. pirm. Pranui Berneckui.

Per metines žaidynes New Yorke P. Berneckas sušaukė klubų atstovų pasitarimą, kuriame pamatė, kad klubų susidomėjimas ir entuziazmas dalyvauti 1988 metais tarp Kalėdų švenčių ir N. Metų III-se P.L.S. žaidynėse yra didžiulis.

Ilgai nelaukęs P. Berneckas ėmėsi darbo ir sustojo prie tokių pavardžių, kaip Rimas Dirvonis PLB v-bos vicepirm., ilgametis Lituanicos klubo vadovas ir vienas iš Jaunimo kongreso organizatorių, Valdas Adamkus — sėkmingai vadovavęs krepšinio rinktinės išvykoms į P. Ameriką ir Australiją, bei II-jų P.L.S. žaidynių org. k-to pirmininkas, ir Vytautas Grybauskas — krepšinio rinktinės į P. Ameriką ir Australiją treneris ir išvykos į Europą vadovas.

Gavęs jų principinius sutikimus, birželio 26 atvyko į Chicago pirmam posėdžiui, kuris įvyko V. Adamkaus namuose. Šio posėdžio programoje svarbiausi punktai buvo sudaryti galutiną sąstatą organizacinio komiteto ir nusakyti jo tikslus bei uždavinius.

Didžiausio ir sunkiausio uždavinio — lėšų telkimo ir pirmininkavimo pareigoms buvo nutarta kviesti dr. Petrą Kisielį, ilgametį visuomenės darbuotoją ir sporto mėgėją. Taip pat tame komitete savo atstovus turės visi, pareiškę norą vykti į Australiją, klubai, kurių yra net 10.

tininkai, dėl dažnų pataikavimų okupantui, yra tapusi gan izoliuota grupė ir didesnės įtakos į išeivijos principinius nusistatymus dėl santykių su Lietuvos lietuviais neturi. Gal ir nereiktų kreipti didesnio dėmesio į tai, ką jie ten tariasi su Maskvos statytiniais Vilniuje ar Taboro farmoje. Ačiū Dievui, išeivija tebesolidarizuoja su Nijole Sadūnaite, rugpjūčio 23 prie Šv. Onos bažnyčios Vilniuje reikalavusia laisvės Baltijos valstybėms ir su demonstrantų minia, giedojusia Lietuvos himną.

J. K.

Tuo būdu galutiną komiteto sąstatą sudaro: V. Adamkus — pirm., dr. P. Kisielius — lėšų telkimo pirm., R. Dirvonis — PLB v-bos vicepirm. ir atstovas, P. Berneckas — ŠALFAS-gos c.v. pirm. ir V. Grybauskas — vykdom. vicepirm.

Klubams atstovauti jau sutiko: R. Miečius — Toronto Aušra, E. Stravinskis — Toronto Vytis, V. Stukas — Hamiltono Kovas, A. Rugienius — Detroito Kovas, P. Gvildys — New Yorko LAK, V. Eikinas — Bostonas, A. Veliuona — Baltimore, V. Jokūbaitis — Clevelando Žaibas, A. Tamosiūnas — Lituanica, A. Šekas — Los Angeles.

Šio komiteto oficialus pavadinimas bus: III-jų P.L.S.Š. ŠALFAS-gos išvykos komitetas. Jo adresas: V. Grybauskas, 4144 So. Maplewood, Chicago, Ill. 60632. Tel. 312-847-1729.

Centro valdybos vardu P. Berneckas netrukus praneš visiems klubams galutinį šio komiteto sąstatą bei visų klubų atstovų pavardes ir adresus, kartu trumpai nusakysdamas šio komiteto gaires ir uždavinius. Savo keliu šis komitetas prisistatys Australijos III-jų P. L. S. Ž. org. komiteto pirm. J. Jonavičiui ir pradės oficialų kontaktą per V. Grybauską, kurio žinioje taip pat bus spaudos reikalai ir ryšiai su klubų atstovais.

V. G.

NAUJAUSI LEIDINIAI

K. Girmiaus, Partizanų kovos Lietuvoje. 12 dol.

Alės Rūtos, Tarp ilgesio ir tėvišės. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Kietais viršeliais. 13 dol.

A. Rubšio, Islamas — religija, kultūra, valstybė, 5 dol.

A. Balašaitienės, Skeveldros. Romanas. Kietais viršeliais. 10 dol.

A. Šešplaukio, Lietuva pasaulinėje literatūroje. Straipsnių rinkinys. 8 dol.

J. Keliuocio, Dangus nusi-dązo raudonai. 13 dol.

P. Jurkaus, Kai Vilniaus liepos žydi. 10 dol.

M. Blyno, Lietuvos senovės palikimas. Straipsnių rinkinys. 5 dol.

J. Gliaudos, Karo ketvirtoji. Romanas. 4 dol.

Persiųntimui pridėdamas 1 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

ATOSTOGŲ AR PASTOVIAM APSIGYVENIMUI NUOSAVYBĖS, IŠNUOMAVIMAI.

Atvykite į saulėtus Pletinės Floridos pajūrius, įsigyti namus ar investicijai. Mes galime jums pagelbėti surasti puikias nuosavybes pagal jūsų pageldivimą bet kur nuo Fort Lauderdale iki West Palm Beach. Kreiptis:

Winter Harbor REALTY INC.

MILDA LIKTORIUS
OFISE: 305 - 781 - 5500
namuose: 305 - 491 - 4494

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI!

Liet. Fronto Bičiulių darbo ir poilsio studijų savaitėje skaito prof. V. Vardys. Paskaitos tema buvo "Demokratijos žlugimas Lietuvoje". Nuotr. V. Maželio

Liet. Fronto Bičiulių studijų savaitėje įspūdingai buvo paminėta Lietuvos krikšto sukaktis. Studijų dalyviai su žvakutėmis kalba maldą. Nuotr. V. Maželio.

IŠ VISUR

— Kun. Antanui Svedui, MIC, Amerikos legiono Don Varno posto kapelionui, spalio 3 rengiamas pagerbimas Don Varnas patalpose, Chicagoje. Kun. A. Švedas ilgesnį laiką darbavosi Argentinoje.

— Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje Chicagoje įvyko pirmasis tarptautinis festivalis rugpjūčio 2. Festivalyje dalyvavo Lietuvos vyčių šokėjai, ainių mokyklos, tailandiečių šokių mokyklos, Lorraine Gray šokių studija, Slobodos Jr. kroatai — tambariniečiai. Buvo demonstruojama liaudies menas, linų verpimas, kalėdinių šiaudinių darymas, juostų audimas. Buvo lietuviško, itališko ir kinietiško maisto patiekalų virtuvės.

— Dr. Antanas Sužiedėlis, nuo 1960 profesoriaujas Amerikos katalikų universiteto psichologijos fakultete Washingtone, paskirtas to paties universiteto menų ir mokslų mokyklos dekanu. Paskyrimas įsigalioja rugsėjo 1.

— Švedijoje politinės globos pasiprašė 25-erių metų amžiaus estas Veiko Kiiver, kuris buvo Estijos filharmonijos orkestro choro tenoras. Pasinaudodamas orkestro gastrolėmis Stokholme, jaunas estas dainininkas ryžosi pasilikti Švedijoje. Pažymėdamas, kad pasirinkti laisvę jį paskatino religiniai motyvai.

— Balio Gajausko adresas nutrūmimo dabar yra toks: Chabarovski Kraj, Chumnikan, Ulica Sovietskaja 4, Indeks 68 24 60, USSR. Jam geriausiai siųsti "bänderoles" (t.y. didesnius stipresnius vokus), nes už siuntinius reikia mokėti nežmonišką maitą. (E)

— Pasaulio Pabaltiečių Santalka (Baltic World Council), kurią sudaro Estijos, Latvijos ir Lietuvos politiniai organai, ir kuriai šiuo metu rotacine tvarka pirmininkauja dr. K. Bobelis, nutarė kad estai ir latviai prisidės prie šios įstaigos išlaikymo ir praplėtimo ir kartu bendradarbiaus.

— Antanui Maceinai prisiminti akademija, ruošiamą jungtinio komiteto, įvyks rugsėjo 20 Jaunimo Centro didžiojoje salėje, Chicagoje.

— Kun. Jonas Borevičius, SJ, liepos 24 minėjo savo kunigystės aukštinį jubiliejų. Jis buvo įšventintas 1937 liepos 24. Yra dirbęs Kaune, Estijoje, Montrealyje ir daugiausia Chicagoje. Pažįstamas kaip Lietuvių Bendruomenės, Šaulių Sąjungos, skautų ir ateitininkų veikėjas bei pamokslininkas ir rekolekcijų vedėjas. Jubiliasas bus pagerbtas spalio mėnesį 24 Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

— Muziko Stasio Šimkaus Gimimo 100 metų sukakties minėjimas — koncertas, rengiamas "Margučio" bus spalio 4 Jaunimo Centro didžiojoje salėje, Chicagoje. Paskaitas skaitys rašytojas Stasys Santvaras ir muzikos istorikė Loreta Venclauskienė. Koncerto programą atliks solistas Algirdas Brazis, Audronė Gaiziūnienė, Roma Mastienė ir Algis Valiūnas, pianistas Manigirdas Motekaitis ir Dainavos ansamblis, diriguojamas Emilijos Sakadolskienės.

— Dailininko Bronius Muri-no pomirtinė darbų paroda įvyks Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, rugsėjo 18-27. Parodos, kurią rengia Čiurlionio galerija, atidarymas bus rugsėjo 18.

— Dienraščio "Draugo" vakariene su menine programa įvyks rugsėjo 27 Martinių pokylių salėje.

Amerikos jungtinės tautinių šokių grupės dalis, kuri sudarė pirmąjį nulį 600 skaičiaus Šv. Petro aikštėje Romoje. Tuo metu kalbėjo popiežius. Po jo kalbos jaunimas pradėjo šokti tautinius šokius.

LIETUVĖS TARPTAUTINĖJE KONVENCIJOJE

Šiais metais General Federation of Women's Clubs konvencija įvyko San Diego, Calif., birželio 1 - 4. Dalyvavo 1200 su viršum atstovių iš įvairių kraštų, per 40 atstovių iš 17 užsienio kraštų

Lietuvių Moterų Klubų Federacijai ir Pabaltijo Moterų Tarybai atstovavo pirm. Aldona Pintsch. Kartu su ja dalyvavo LMKF Los Angeles Klubo pirm. Adelė Balsienė, Žibutė Brinkienė, Bronė Skirienė, Vida Ruokytė, Janina Rukšėnienė.

Lietuvės sėkmingai reprezentavo savo organizaciją, pasipušiusios tautiniais drabužiais, kurie darė įspūdį savo originalumu, puošnumu, gintais. Pirm. A. Pintsch labai patenkinta, kad

konvenciją atvyko daugiau lietuvių. Tai padėjo įspūdingiau atsilaikyti prieš kitų tautybių — japonų, korejiečių didesnes grupes, o lietuvių tautiniai drabužiai labiausiai traukė konvencijos dalyvių dėmesį.

Konvencijoje išsamias kalbas pasakė keli aukšti Amerikos valdžios pareigūnai: Hon. Philip M. Crane — kongreso atstovas, pulk. S. Dickens ir kt.

Pulk. S. Dickens — U.S.A.F. įdomiai kalbėjo apie dabartinę sovietų taktiką. Jis tvirtino, kad M. Gorbačiovo disidentų paleidimas iš Sibiro sunkių darbų stovyklų, ir grąžinimas iš įvairių kalėjimų namo, yra apgaule, savanaudiška propaganda. Pabrėžė, kad Amerika neturi

prieš balistinių ginklų apsisaugoti nuo sovietinių raketų. Sovietai sulaužė Salt II Treaty, prisigaminami tokių prieš raketinių ginklų. Jis pakartotinai sakė, kad reikia būtinai padėti Contras Nikaragvoj, nes tai labai svarbu atsilaikyti nuo komunizmo Pietų Amerikoje. Leninas yra kalbėjęs, kad kelias į Ameriką veda per Meksiką. Tai aiškiai parodo tikruosius sovietų tikslus.

Birželio 3 dienos popietė buvo skirta tarptautinėms delegatėms. Lietuvės šiai popietei rūpestingai ruošėsi. Dalino biuletinius brošiūras apie pavergtą Lietuvą. Pietų metu visos svetimų kraštų delegatės žąsele įžygiavo į salę. Kiekviena tarptautinių grupių vadovė buvo atskirai pristatyta, pranešant jos pavardę, biografiją, profesiją.

Pirm. Aldona Pintsch pristatant pabrėžta, kad ji yra gimusi Lietuvoje — prie Baltijos jūros. Lietuva yra Sovietų Sąjungos kontrolėje, kad mokslus ji baigė Amerikoje, kad turi 2 Masters laipsnius, yra profesionalė bibliotekininkė, kad turi 2 vaikus, kurie laisvai kalba lietuviškai, vokiškai ir angliškai.

Tarptautinių grupių popietės šiose metinėse konvencijose visada būna įdomios ir patraukia gausų būrį dalyvių. Salė buvo pilnutėlė — 1000 dalyvių. Kiekvienai atstovei buvo leista kalbėti tik po 2 minutes. Pirm. Aldona Pintsch, atstovaudama Lietuvių Moterų Klubų Federacijai ir Pabaltijo Moterų Tarybai, savo dviejų minučių kalboje sugėbėjo daug svarbaus pasakyti.

Ji pabrėžė, kad atstovaujanti laisvojo pasaulio lietuviams moterims, pasiūlusiomis iš savo gimtojo krašto nuo sovietinio teroro — nuo deportacijų į Sibiro gulagus, nuo KGB persekiojimų. Po II Pasaulinio karo Amerikos aliantai užuot pripažinę Rytų Europai laisvę ir nepriklausomybę, atidavė ją sovietams, kurie tuose kraštuose paniekino pagrindines žmogaus teises, sukūrė tikrą gyvenimo mizeriją — nuolatinę baimę, nepasitikėjimą. Kai raudonasis kolonializmas siaučia Rytų Europoje, ar pagalvoja Amerikos gyventojai, kad komunistinis pavojus artėja prie jų krašto slenkščio? Deja, ši problema realizuojasi. Amerikai atžymint 200 metų jos konstitucijos sukaktį, bent moraliai paremkiame drąsius ir toli pramatinčius Amerikos politikus, kuriems rūpi sustabdyti komunizmo pavojų, neleisti plėstis raudonajai imperijai. Pabaltijo pavergtiems kraštams Amerika tebešviečia išsilaisvinimo viltimi. Lietuvės konvencijos daly-

P. GAILIUS GRĮŽTA Į CHICAGĄ

Dailininkas Pranas Gailius, kuris šiuo laiku gyvena Paryžiuje, išstatys savo naująsias tapybą ir grafiką Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus meno galerijoje nuo rugsėjo 25 iki spalio 17.

1981 metais Gailius turėjo savo individualinę parodą Balzeko muziejuje, kuri buvo labai šil-tai sutikta publikos ir meno kritikų. Šį kartą dailininkas grįžta į muziejų ir šalia tapybos supažindins Chicago's visuomenę su savo nauju grafikos ciklu, pavadintu "Deuxieme Suite Lithuanienne" (Antrasis Lietuviškas Ciklas).

Tai yra neeilinis darbas, kurio temai dailininkas panaudojo poeto Kazimiero Bradūno, eilėraščių apie Donelaitį.

Pranas Gailius paskutiniu laiku yra turėjęs daugelį parodų Europoje ir Kanadoje, kur publika bei spauda labai gerai atsiliėpė apie jų kūrybą.

Parodos atidarymas, į kurį pats dailininkas atskris iš Paryžiaus, įvyks penktadienį, rugsėjo 25, nuo 7 iki 9 v.v. Per atidarymą bus trumpa programėlė, kurioje be kito poetas K. Bradūnas paskaitys savo poeziją.

B.M.

DRAMATURGO ALGIRDO LANDSBERGIO DRAMA ANGLIŠKAI

Mums žinomas ir New Yorke gyvenęs rašytojas-dramaturgas išleido angliškai naują dramą — "Children in the Amber Palace". Lietuviškai šią dramą — "Vaikai gintaro rūmuose" jis buvo išleids 1985, išleido Ateitis. Anglų kalba yra tos dramos variantas.

Tai yra ketvirtoji A. Landsbergio drama išleista angliškai.

Išleido Legerete Press, P. O. Drawer 1410, Daphne, Alabama 36526. Kaina 8.50 dol., persiuntimui pridėti 75 ct.

Drama turi 94 puslapius, vi-ršelyje įdėta lietuvių liaudies skulptūrėlė — šv. Jurgis.

Būtų gera, kad ir Darbininko administracija gautų šią knygą platinti. Žmonėms būtų patogiau įsigyti.

viams išdalino glėbį įvairios informacijos apie pavergtą Lietuvą. Šią literatūrą joms paaukavo Lietuvių Katalikų Šalpos įstaiga Brooklyne ir Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. Nuširdi padėka jiems. Lietuvių Moterų Klubų Federacija su šiais veiksniais nuoširdžiai bendrauja.

Visos konvencijos dienos buvo užpildytos darbo posėdžiais, kur buvo aptariamai ateities planai, pageidavimai. Vakaraus vyko įvairūs priėmimai, susitikimai. GFWC pirm. Mrs. Ph. Roberts elegantiškame priėmime lietuvių, pasipušiusios tautiniais drabužiais sudainavo lietuvišką dainą, ir tai buvo maloni staigmena kitatautėms.

Tenka priminti, kad lietuvių moterų dalyvavimas tarptautinėje viešumoje turi neginčijamą reikšmę pavergtos Lietuvos bylai. Jos išeina į tarptautinę areną su specialia misija, liudydamos pasauliui sovietinio imperializmo tikrovę, komunizmo grėsmę tautų laisvei, žmonijos gerbūviui. Jau aiškiai matosi, kaip sovietai visokiais būdais perša pasauliui komunistinę sistemą, siūlydami kultūrinį bendradarbiavimą, JAV ir sovietų miestų susibroliavimą. Visa tai komunistinė propaganda, apgaule.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

LITHUANIA 700 YEARS

(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviui, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburg, Detrolte, Waterburyje

Aktyvas: 62 milijonai dolerių.

KASOJE mainomi čekiai, prilmami Social Security Indėllai, išduodami Money Orders ir nemokamai duodamas čeklių rašymo patarnavimas.

KASA moka didesnius mokesčius už reguliarias sutaupas ir sertifikatus, negu kiti bankai.

KASA palankiom sąlygom duoda paskolas, tvarko palikimus ar vaikų fondus ir atlieka kitus bankinius patarnavimus.

KIEKVIENA TAUPOMOJI ŠASKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 7:30 v.v., antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 5 v.v., šeštadieniais nuo 9 iki 2 val. popiet.

Apie paskolų ir sertifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma telrauti KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

— Dr. Pr. Budininkas, chemikas, buvo plačiai paminėtas Cicero "Life" biznio — industrijos skyriuje, kaip išradėjas. Jo septintasis užpatentuotas išradimas — kaip išmetamas benzinių, dyzelinių ir turbininių mašinų dujas paversti geriamu vandeniu. Šį procesą paruošė drauge su savo bendradarbiu Gard of Niles kompanijai, Chamberlain Mfg. Corp. of Elmhurst, kur jis dirbo kaip cheminio ir aplinkos apsaugos skyriaus vedėjas. Dabar jau pensininkas, bet vis dar talkina taršos ir aplinkos apsaugos srityje, kaip konsultantas.

Lietuvos vyčių 110 kuopa vėl organizuoja ilgo savaitgalio ekskursiją į Vermonto kalnus. Keturiom dienom apsisistojama Stratton Mountain Inn viešbuty, 4000 pėdų aukščio kalnuose. Išvykstama spalio 30, penktadienį, 8 val. ryto ir grįžtama lapkričio 2, pirmadienį, 7 val. vak. Keliaujant puikiais autobusais, bus progų pasigrožėti gamtovaizdžiais ir apsipirkti įvairiose krautuvėse, įskaitant seniausių sūrių dirbtuvę Amerikoje. Į kainą įskaitoma 10 pilnų valgių ir kas vakarą pasilinksminimai, grojant Joe Thomas orkestrui. Kelionė asmeniui: 255 dol. miegant dviem kambariais, 245 — miegant trims kambariais, 333 dol. — miegant vienam. Rezervacijas priima: Jonas Adomėnas 718 497 - 5212, Elena Matulionytė 718 - 326 - 3398, Helen Radish 201 589 - 6326. Autobusai išvyks nuo Švč. Trejybės bažnyčios, Newark, N.J., V. Atsimaitymo bažnyčios, Maspeth, N.Y., Mary Shalins šerminės, Woodhaven, N.Y.

Remkime Tautos Fondą ir padėkime finansuoti ELTA biuletinių šešiomis kalbomis leidimą. Jie pasiekia visą laisvąjį pasaulį informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių. Aukos, siųsti adresu: Tautos Fondas, Lithuanian National Foundation, Inc., P. O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421.

LITHUANIAN COOKERY

In English, 316 pages, price 10 dol.

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 10 dol. Persiuntimas ir Postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Į Palangą ir į Klaipėdą ekskursijos su pernaktavimu bus galimos kiekvienai grupei, taip pat dienos ekskursijos į Panevėžį ir į Druskininkus.

1987 M KELIONĖS Į LIETUVĄ

15 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

15 dienų — Lietuva, Rusija, Liuksemburgas

Kelionė 1103 — lapkričio 3 - 17 — \$1,129

Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2, Liuksemburge 1

15 dienų — Lietuva ir Suomija

Kelionė 101 — spalio 1 - 15 — \$1,679

Kelionė 128 — Naujų Metų sutikimas

Gruodžio 28 - sausio 10 — \$1,499

Vilniuje 10 dienų, Helsinky 2

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080

MIRĖ KOTRYNA MARIJOŠIENĖ

Kotryna Marijošienė

Rugsėjo 3 Matulaičio namuose Putname, Conn., mirė Kotryna Marijošienė-Steponaitytė, dirigento, kompozitoriaus Vytauto Marijošiaus žmona, pasižymėjusi kūno kultūros mokytoja, tautinių šokių kūrėja ir puoselėtoja.

Buvo gimusi 1905 kovo 21 Radviliškyje, buvo baigusi 1926 Saulės mokytojų seminariją Kaune, 1923 - 25 lankė kūno kultūros kursus muzikos mokyklą. Vėliau universitete studijavo pedagogiką, psichologiją, lietuvių literatūrą, Lietuvos istoriją, lankė ritmikos ir išraiškos šokio kursus Rygoje ir Vienoje, 1925 įsigijo kūno kultūros mokytojos

teises. Jau nuo 1925 įsigijo kūno kultūros mokytojos teises. Jau nuo 1925 metų ėmė reikštis kaip ritmikos ir mankštos dėstytoja, kaip kūno kultūros mokytoja. Mokytojav jvairiose mokyklose, mokykloms, jaunimo organizacijoms ir sporto šventėms paruošdavo mankštos pratimus ir dainų improvizacijas. Rytmečio mankštą dėstė radiofone 1934 - 1944. Steigiant Kūno kultūros rūmus, bendradarbiavo pertvarkant Lietuvos mokyklų kūno kultūros programą.

Visą laiką populiario ir puoselėjo lietuvių tautinius šokius. Iš jos komponuotų šokių populiariausi yra: Malūnėlis, Čigonėlis, Audėjėlė ir Aušrelė.

Iš Lietuvos pasitraukė karo metu 1944, pasitraukė į Austriją, į Ameriką atvyko 1948, apsigyveno New Britain, Conn. Čia vadovavo lietuvių šeštadienei mokyklai, skautų organizacijai, prisidėjo prie tautinių šokių švenčių organizavimo. Vasaros metu dirbo Putnamo seserų ir mergaičių stovykloje. Vėliau, jos vyrui pradėjus profesoriauti Hartfordo konservatorijoje, įsitvirtino Hartforde. Ir iš čia puoselėjo lietuviškąjį tautinį šokį.

Paskutiniu laiku velionė jau sunkiai sirgo. Nuliūdime liko jos vyras — dirigentas ir kompozitorius Vytautas Marijošius, duk-

Tautos šventės minėjimas

Šiemet Tautos šventę Bostono ir apylinkės lietuviai mini gana plačiai. Pagal Laisvės Varpo ir Tautinės s-gos Bostono skyriaus susitarimą rugsėjo 6 pusė valandos skirta Laisvės Varpo laidoje. Tą programą paruošė Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis, o jos perdavimo išlaidas padengė Tautinės s-gos Bostono skyrius.

LB Bostono apylinkės rengiamas minėjimas pradėdamas rugsėjo 12, šeštadienį, 7 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje. Ten kalbės Algis Avižienis iš Washingtono, kuris dirba State departamente Rytų Europos skyriuje. Jo kalbos tema "Kaip mes galime padėti Lietuvai šiandien".

Mening programą minėjime atliks Toronto lietuvių vyrų trio, kuriam vadovauja muz. Vaclovas Paviljonis. Jų repertuarą sudarys mūsų liaudies ir estradinės dai-

ros: sesuo Ignė, dr. Elona Vaišnienė su šeima, sūnus Marius su šeima.

Palaidota rugsėjo 8 Putnamo vienuolyno kapinėse.

nos. Po programos linksmavakaris — vaišės.

Antrąją šio minėjimo dalį sudaro mišios už Lietuvą, kurios bus aukojamos rugsėjo 13 d. 10 val. 15 min. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone.

Brocktone minėjamą rengia rugsėjo 13 Martyno Jankaus šaulių kuopa ir LB Brocktono apylinkė. Minėjimas prasideda 10 val. ryto Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje iškilmingomis mišiomis už Lietuvą, po kurių salėje po bažnyčia iškilmingas susirinkimas. Ten kalbėtoju bus Jonas Rūtenis iš Cape Codo, o meninę programą atliks Gita ir Aidas Kupčinskai iš Walpole.

Pagarba kovotojui

Lenkijos okupuotoje Lietuvos sostinėje išaugę ir ryžtingai kovoję už lietuviškumą mūsų tautiečiai ryškiai išsiskiria savo idealizmu ir solidarumu iš kitų. Tai aiškiai rodo vilniečio Antano Matioškos atminimui aukos Lietuvių Fondui. Šių metų vasario 27 jam mirus, jo jaunystės kovos draugai jautriai jungiasi savo aukomis į jo atminimo įamžinimą Lietuvių Fonde. Tos aukos tebeplaukia iš įvairių miestų, net Vokietijos, kaip Kazio Barono ankščiau minėtoje auka. Paskutiniu metu savo aukas tam reikalui atsiuntė Aldona Lapinskaitė-Liūtienė iš Stamford, CT. (\$30.00) ir Bronius Mudėnas iš Worcesterio (\$20.00). Drauge su auka atsiųstame laiške Aldona Lapinskaitė-Liūtienė rašo: "Su gilia pagarba jungiuosi į įamžinimą Lietuvių Fonde to Lietuvos sūnaus, kurio širdyje degė Tėvynės meilė, kurio pasiaukojimas, darbai, užmiršimas savęs ruošė giedresnį rytojų būsimoms kartoms".

Šiuo metu Antano Matioškos atminimui įneštą į Lietuvių Fon-

dą jau \$1,740.00, o užsibrėžta sudaryti \$2,000.00, taigi dar trūksta \$260.00. Jaunystės kovos draugų jautrumas ir solidarumas tesudaro paskatinimą tiems, su kuriais Antanas Matioška taip pavyzdinai ir nenuilstamai dirbo Bostono lietuvių organizacijose. Aukos siųstinės: Mr. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA. 02402 arba tiesiog į Lietuvių Fondą, 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629.

Išgirsime

pianistę R. Apeikytę

Tradicinio Laisvės Varpo rudens koncerto rugsėjo 20 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje programos atlikime dalyvaus ne tik Los Angeles vyrų kvartetas, bet ir pianistė Raimunda Apeikytė iš Los Angeles. Ji akomponuos kvartetui ir atliks keletą kūrinių pianinu.

Iš jos pasirinktų kūrinių pažymėtini komp. Balio Dvariono "Čiuožykloje" ir Giedros Gudauskienės "Žemės drebėjimas" ir "Hollywood". Tuo būdu koncertas bus dar įvairesnis ir įdomesnis negu pradžioje planuota. O kvartetas atliks beveik išimtinai lietuvių kompozitorių kūrinius, kas retai tepasitaiko mūsų koncertuose. Pats kvartetas yra plačiai žinomas ne tik savo koncertais šiame krašte, Australijoje ir Kanadoje, bet taip pat išleisto mis plokštelėmis — "Tu man viena" ir "Apie Tave svajoju". Tas plokšteles galima bus įsigyti koncerte.

Rugsėjo 12 So. Bostono Lietuvių salėje Tautos šventės (rugsėjo 8-osios) minėjimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 886-7209.

Mylimai sesei

A. A.
VALEI ŽVIRBLYTEI

Lietuvoje mirus, giliai liūdinti brolį Aleksą Žemaitį, jo žmoną dr. Mariją ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

O. Galvydienė
J. Švedas
J. Gerdvilienė

St. Petersburg, FL.

A. A.

KAZIMIERAI ŽIBIENEI

mirus, jos vyrą Vladą, sūnų Algį, dukrą Ritą ir seserį Reginą su jų šeimomis nuoširdžiai užjaučiame:

Irena ir Algirdas Eitmanai
Kazimieras Jankūnas
Sofija ir Gediminas Klimai
Antanas Masionis

Lina Naujokaitienė
Eugenija ir Klemensas Pralėikos
Marija ir Antanas Ruboniai

A. A.

BRONIUI STRIMAIČIUI

staiga ir netikėtai mirus, jo žmoną Teresę, dukrą Genę, gimines ir artimuosius jų skausmo valandoje užjaučiame ir kartu liūdime.

Vanda ir Antanas Gruzdžiai
Elena ir Kazimieras Vilniškiai

Florida

A. A.

KOTRYNAI MARIJOŠIENEI

mirus, vyrą Vytautą, dukras seselę Ignę ir Eloną su šeima, sūnų Mariją su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Liuda, Laura ir Paulius Gudeliai
Jadviga Grigienė

Vyresniajai skautininkai

A. A.

KOTRYNAI MARIJOŠIENEI

mirus, jos vyrą, dirigentą-kompozitorių Vytautą, dukteris: dr. Eloną Vaišnienę, seselę Ignę, sūnų Mariją ir jų šeimas liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučiame

Alfonsas ir Donata Samušiai

Brangiai ir nepamirštamai lietuvių tautinių šokių atkūrėjai ir puoselėtojai

A. A.

KOTRYNAI MARIJOŠIENEI

mirus, vyrui kompozitoriui Vytautui Marijošiui, dukroms: seselei Ignėi, dr. Elonai Vaišnienėi su šeima, sūnui Mariui su šeima, seserims ir artimiesiems reiškiu gilią užuojautą.

Jadviga Matulaitienė

A. A.

SOFIJAI ALEKSANDRAVIČIENEI

mirus, vyrą Kvirliną, dukrą Ireną su šeima, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

M. Balčiūnienė
V. ir O. Baltučiai
V. ir G. Beleckiai
B. ir J. Čepukai
M. ir E. Lukai
V. ir O. Mamaičiai
B. Matuzienė

M. ir E. Milukai
J. ir O. Peleckiai
E. Putvytė
J. ir K. Starazdai
J. ir A. Vyšniauskai
H. ir V. Zitikai

Sunny Hills, Fla.

ATĖJUS LAIKO PILNATVEI...

(Gal. 4,4)

Pranešame, kad š.m. rugsėjo 3 dieną savo žemiškąją kelioną baigė

Kotryna Steponaitytė Marijošienė

Vytautas Marijošius
Dukra Elena, žentas Rimas Vaišnys
anūakai Gintaras ir Vaiva
Sūnus Marijus, marti Aldona Šileikytė.
anūakai Marius, Dainius ir Vydas
Dukra Ses. M. Ignė

PADĖKA

A. A.

STEPAS MACKEVIČIUS

mirė New Yorke 1987 m. liepos 14 d.

Širdingai dėkojame visiems draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems atsisveikinime bei laidotuvėse New Yorke ir Clevelande, pareiškusiems užuojautą asmeniškai, laiškais ar spaudoje, atsiuntusiems gėles ar aukojusiems už velionį šv. Mišioms ar lietuviškoms organizacijoms.

Ypač dėkojame kun. J. Pakalniškiui, kun. V. Pikturnai ir kun. A. Račkauskui New Yorke ir kun. G. Kijauskui Clevelande už atlaikytas šv. Mišias, maldas, jautrius paguodos žodžius bei palydėjimą į amžiną poilsio vietą.

Esame giliai dėkingi Lietuvos generaliniam konsului Anicetui Simučiui, Korp! Neo Lithuanian filialieriui dr. Jonui Lenkaičiui, Lietuvių Rezistencinės Santarvės tarybos pirmininkui Broniui Bieliukui ir Dirvos redaktoriui Vytautui Gedgaudiui už pasakytus atsisveikinimo žodžius. Taip pat dėkojame velionies svainiui Tadiui Bukaveckui už atsisveikinimo pravedimą Sielvarte Iikę

žmona Aldona
ir brolis Andrius su šeima

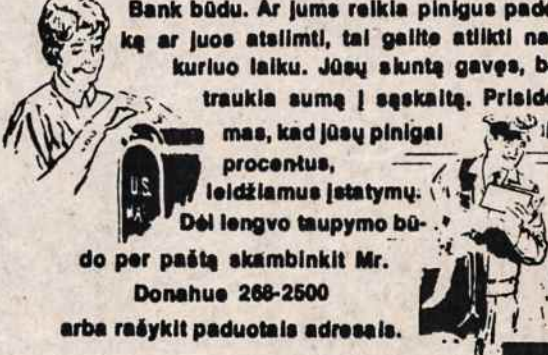
BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prienamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų skuntą gavęs, bankas tuoj patraukia sumą į sąskaitą. Prideda ir užtikrintas, kad jūsų pinigai procentus, leidžiamus įstatymų.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
488 West Broadway
South Boston
9 AM to 5:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gifford Blvd.
30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed. & Fri.
Thurs. - 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

"Amber Holidays"

1987 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ SEKANČIOSE GRUPĖSE:

Spalio 6 - 23 Maskva 2, Vilnius 9, Leningradas 4, Helsinki 1 — \$1725.00
Gruodžio 26 - Sausio 10 Maskva 2, Vilnius 5, Riga 4, Leningradas 3 — \$1514.00

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite: 1 - 800 - 722 - 1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados skambinkite 1 - 617 - 268 - 8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 WEST BROADWAY, P.O. BOX 116
SOUTH BOSTON, MA 02127

Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Redakcija (718) 827-1352
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, rugsėjo 1, antradienį, grįžo iš Lenkijos, kur lankė Punsko ir kitus lietuvius, dalyvavo pamaldose Čenstakavoje. Apie jo kelionę rašoma pirmame puslapyje.

Lietuvių kunigų rekolekcijos vyks Putnam, Conn., rugsėjo 7 - 11. Joms vadovaus Tėv. Placidas Barius, OFM, lietuvių pranciškonų provincijolas. Iš New Yorko ir apylinkių į šias rekolekcijas vyksta: kun. J. Pakalniškis, kun. V. Palubinskas, kun. A. Račkauskas, kun. V. Pikturna, kun. V. Dabušis, kun. K. Pugevičius, kun. St. Raila ir Tėv. K. Bučmys, OFM.

Lietuvių Fondo 25 metų veiklos sukakties minėjimas rengiamas spalio 3. Sukakties proga Kultūros Židinyje rengiamas koncertas, kurio programą atliks solistė Lilija Šukytė, jai akomponuos jos vyras dr. Vytenis Vasyliūnas.

J. Daubėnas iš Jamaica, N.Y., atnaujindamas prenumeratą, kaip pernai, taip ir šiemet atsiuntė 50 dol. Administracija labai dėkinga tokiais dosniais prenumeratoriais.

Solistė Lilija Šukytė atvyksta iš Vokietijos ir spalio 3 koncertuos Kultūros Židinyje. Koncertą rengia Lietuvių fondas, minėdamas savo veiklos 25 metų sukaktį. Solistei akomponuos dr. Vytenis Vasyliūnas. Nuotr. V. Maželis

Maironio liuanistinė mokykla naujus mokslo metus pradeda šį šeštadienį, rugsėjo 12, 9 v.r. įprastinėje vietoje, 111 St. ir 95 Rd. kampas, Richmond Hill, N.Y. Įėjimas iš 111 St. Dar kartą primename ir prašome savo vaikus leisti į liuanistinę mokyklą.

Liet. Bendruomenės N.Y. apygardos valdyba ragindama, kad tėvai leistų savo vaikus į lietuvišką Maironio mokyklą, praėjusiam Darbininko numerio buvo įdėjusi skelbimą. Skelbime buvo rašyta: "Nenaišinkite lietuviybės, neleidami savo vaikų į lietuvišką mokyklą". Toliau buvo nurodyta, kada Maironio mokykloje prasideda mokslas. Apygardos valdyba ir dabar pakartoja tą patį ir prašo neužmiršti liuanistinio švietimo ir savo vaikus leisti į Maironio mokyklą.

Elizabetho Lietuvos vyčių 52 kuopa savo veiklos 50 metų sukaktį mini rugsėjo 26. Ta proga išleidžia sveikinimų knygutę. Bus pamaldos 5:30 v.v., po to banketas. Įėjimas — 15 dol. Bilietų galima gauti pas Anne Baronas — 201 574 - 0032.

Lietuvos vyčių Vidurinio Atlanto apskrities suvažiavimas įvyks spalio 20 Pittston, Pa. Autobusas išvyks 7:30 val. ryto nuo Maspeth, N.Y. V. Atsainymo bažnyčios, kad būtų galima spėti į suvažiavimo mišias, kurios bus laikomos 10:30 val. ryto. Kelionės ir dviejų valgių bendra kaina 20 dol. Nariai kviečiami gausiai dalyvauti, nes vyks balsavimai. Rezervacijas priima Helen Matulionis 718 - 326 - 3399 arba Jonas Adomėnas 718 - 497 - 5212.

Sofija Aleksandravičienė, gyvenusi Sunny Hills, Fla., mirė rugsėjo 4, penktadienį, 7 v.r. Buvo pašarvota Marytės Shalins šermeninėje, palaidota rugpjūčio 8 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Liko nuliūdime jos vyras Kvirinas Aleksandravičius, dukterė ir du posūniai. Anksčiau Aleksandravičiai gyveno Richmond Hill, N.Y.

Sesėlė Paulėta Žalneraitytė, vienuolė dominikonė, sulaukusi 80 m. amžiaus, rugsėjo 2 mirė Amityville seselių vienuolyne. Sesėlė Paulėta buvo gimusi Apreiškimo parapijoje, Brooklyne. Savo vienuoliško gyvenimo apie 50 metų paskyrė mokydama vaikus įvairių parapijų pradžios mokyklose. Eilę metų ji dirbo ir Apreiškimo parapijos mokykloje, Brooklyne. Velionė buvo uoli Darbininko skaitytoja ir talkindavo lietuviškoje veikloje.

Dail. Albinas Elskus su šeima yra išvykęs į Mainą, kur praleido visą rugpjūčio mėnesį savo namuose prie jūros. Į New Yorką grįžta tik rugsėjo pradžioje.

Dr. Jonas Gintautas, pasižymėjęs New Yorke gydytojas, dirbęs bent keliose ligoninėse Manhattane, buvo išvykęs tarnybos reikalais į Meksikos valstybę. Grįždamas išnuomotu automobiliu važiuojo į aerodromą, kai jam į šoną trenkė didoka, greitai važiuojanti mašina. Dr. J. Gintautas buvo sunkiai sužeistas. Kuri laiką gulėjo ligoninėje Meksikoje, dabar yra grįžęs ir gydomi savo namuose New Jersey valstijoje.

Lilijos Šukytės ir Vytenio Vasyliūno koncerto bilietus jau galima iš anksto įsigyti KASOJE, 86 - 01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418, pas M. Šalinškiene, 84 - 02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421, pas Živilę Juriene, 109 - 24 Park Lane South, Richmond Hill, N.Y. ir pas L. Milukienę, 111 Grohmans Lane, Plainview, N.Y. 11803. Bilietų kaina — 10 dol. suaugusiems ir 5 dol. moksleiviniui amžiaus jaunimui. Koncertas įvyks spalio 3, šeštadienį, 7:30 val. vak. Kultūros Židinyje.

Kun. dr. P. Ragažinskas iš Central, NM, nuo 1982 metų beveik kasmet su prenumerata atsiunčia Darbininkui po 50 dol. Šiemet auką padvigubino ir atsiuntė 100 dol. Nuoširdus ačiū mūsų spaudos rėmėjui!

Į trisdešimt ketvirtą Santaros-Šviesos federacijos suvažiavimą, kuris bus Tabor Farm, Sodus, Mich., rugsėjo 10 - 13, iš New Yorko išvyko: Bronius Biliukas, Rimvydas Glinskis, Kazlas, Jonas Kiznis, Kęstutis Nakas, Austė Pačiūraitė, Alina Staknienė. Paskaitas skaitys: Julius Smulkštys, Mykolas Drunga, Rimvydas Glinskis, Ingė Lukšytė, Violeta Kelertienė, Kęstutis Nakas, Judita Vaičiūnaitė, Ilona Gražytė-Maziliauskienė, Birutė Ciplijauskaitė, Vytautas Kubilius, Romas Misiūnas, Rimvydas Šilbajoris. Poezijos vakare skaitys savo kūrybos: Gintė Remeikytė, Liūnė Sutema, Judita Vaičiūnaitė. Bus Gedimino Mažeikos fotografijų paroda.

Išvyka į Atlantic City, ruošiamą Lietuvių Atletų Klubo bingo sekcijos, įvyks rugsėjo 26, šeštadienį. Autobusas išvyks 9:45 val. ryto nuo Columbia Bank (Woodhaven Blvd. ir Jamaica Ave.). Autobuse dar yra laisvų vietų ir kas norėtų važiuoti gali skambinti Vytautui Kulpai 718 846 - 1056.

A. a. Marijos Slavinskienės atminimui Kultūros Židiniui auکوjo: 30 dol. — Stasys ir Danutė Biručiai, 25 dol. — Antanina Reivytienė. Už aukas Kultūros Židinio administracija dėkoja.

A. a. Jurgio Šližio atminimui Kultūros Židiniui auکوjo: 50 dol. — Antanina Reivytienė. Už auką Kultūros Židinio administracija dėkoja.

Įvairius dokumentus verčia į rusų kalbą Regina Savickaitė-Bork, 84 - 20 96 Street, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. 718 805 - 3612.

Išnuomojamas butas 5 kambarių pirmame aukšte prie pat parko. Gali būt ir su vaikais. Skambinti dieną tel. 277 - 4177 vakare po 5 val. tel. 827 - 2272.

Information Wanted Anna and Mary Kalon (Kalau, born Lithuania, circa 1895, City of "Kuprys" married, New York City in 1919 to Francis J. McGowan and William Fox respectively. They were the daughters of George Kalon and Eva Seir/Cer. Would like to hear from anyone with knowledge of this family. Please write to Richard B. Butler, Edward Hgts., Box 185, W. Brattleboro, Vt. 05301.

RENGINIAI KULTŪROS ŽIDINYJE

Rugsėjo 19 d. privatus pobūvis.

Spalio 3 d. — Lietuvių Fondo koncertas.

Spalio 10 — Kultūros Židinio visuotinis narių susirinkimas.

Spalio 18 d. — Balfas rengia madų parodą.

Spalio 31 d. premijų šventė. rengia LB New Yorko apygardą.

Lapkričio 7 — Laisvės Žiburio koncertas.

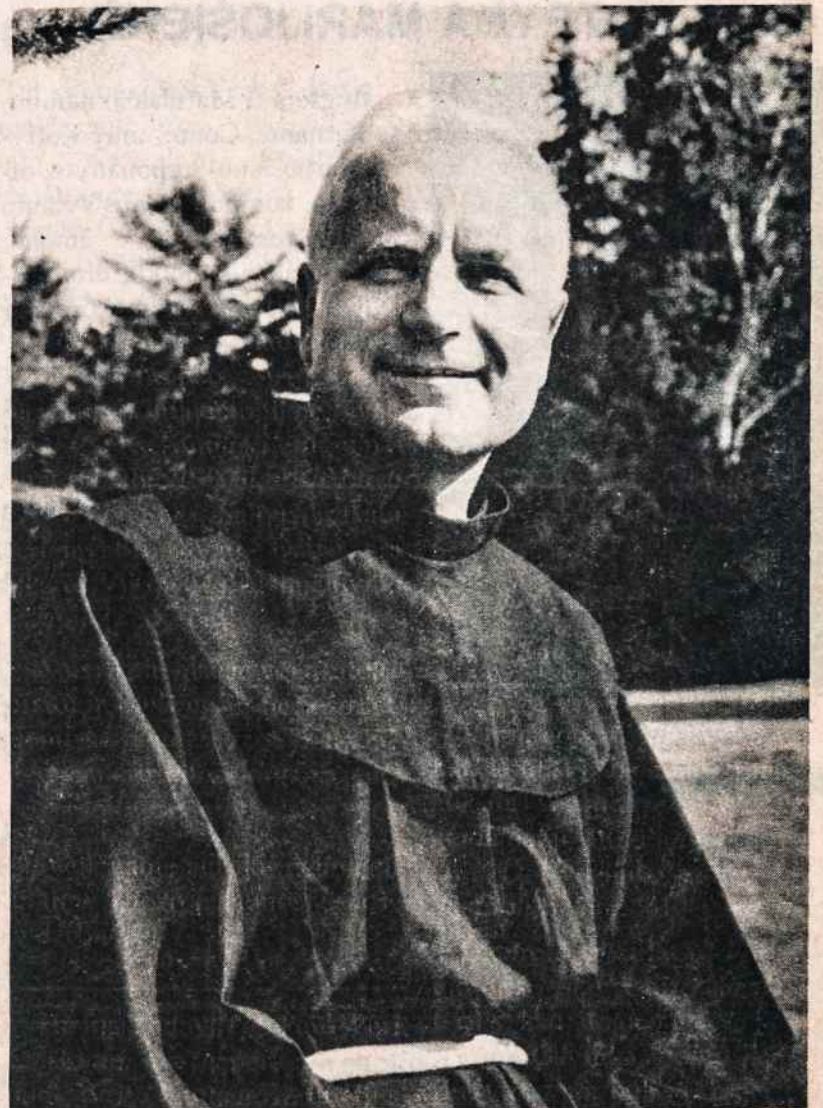
Lapkričio 14 - 15 — dail. Č. Janušo paroda.

Lapkričio 21- 22 New Yorko ateitininkų paroda.

Gruodžio 5 d. — Jaunimo Sąjungos koncertas.

Renginių kalendorius sudarytas, pasiremiant turimais užpildytais užsakymų lapais. Norintieji naudotis K. Židinio patalpomis, turi užpildyti užsakymo lapą ir palikti užstatą — už didžiąją sąlę — 100 dol., už mažąją sąlę — 25 dol. Užsakymo lapai gaunami Kultūros Židinio raštinėje, 355 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Paštu užsakymo lapai nesiuunami.

K. Ž. administracija

Darbininko administ. Tėv. Petras Baniūnas, OFM rugsėjo 1 šventė 75 metų sukaktį. Gimęs Anykščiūose, vienuolinius įžadus padarė 1939 liepos 15, kunigu įšventintas 1940 birželio 2. Karo ir pokario metais, gyvendamas Italijoje, patarnavo ten esantiems lietuviams, rūpinosi jų šalpa. Atvykęs į Ameriką, vienuolijoje ėjo įvairias pareigas, per 30 metų jis administruoja Darbininką. Administruodamas sugebėjo sutelkti lėšas, išugdyti laikraštį, išleido eilę knygų, įkūrė spaudos, knygų, plokštelių ir suvenyrų kioską. Ilgiausių metų sukaktuvininkui ir Dievo palaimos visiems jo darbams!

KUN STASIUI RAILAI 80 METŲ

Rugsėjo 14 kun. Stasys Raila sulaukia 80 metų. Gimė jis Žemaitijoje, Luokės miestelyje. Kunigu įšventintas 1933 balandžio 1 Kaune. Lietuvoje buvo keliose parapijose vikaras ir gimnazijos kapelionas, uoliai veikė pavasarininkų, angelaičių ir ateitininkų organizacijose.

Į Ameriką atvyko 1939 liepos 21, atvyko tada į pasaulinę parodą ir čia užsiliko. Buvo vikaru ilgą laiką Philadelphiaje, įvairiose Pensilvanijos lietuvių parapijose. Nuo 1960 iki 1976 buvo Liet. Religinės Šalpos reikalų vedėjas Brooklyne. Dabar yra vikaras Viešpaties Atsainymo parapijoje Maspethe.

Amerikoje plačiai veikė ateitininkų ir Liet. vyčių tarpe, Liet. Bendruomenėje, Liet. Kat. Federacijoje ir kitose organizacijose.

Sveikiname sukaktuvininką ir linkime Dievo palaimos visuose jo darbuose!

Hiring Today! Top Pay! Work at Home. No experience needed. Write Cottage Industries, 1407 ½ Jenkins, Norman, Oklahoma 73069.

Kun. Stasys Raila.

Išnuomojamas keturių kambarių butas su balkonu, trečiame aukšte, Woodhavene, N.Y. Pagėdaujami du žmonės, be vaikų. Dėl kainos susitarsime. Skambinti: 718 441 - 2492.

Ozone Park, N.Y. Dirbanti moteris ieško nedirbančios moteris, kad saugiau galėtų palikti namus. Galima naudotis kambariu, virtuve ir kitais patogumais. Skambinti vakarais po 6:30 val. tel. 718 845 - 9019.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS NEW YORKE

1987 rugsėjo 13 Apreiškimo parapijoje

11 val. iškilmingos pamaldos (organizacijos prašomos dalyvauti su vėlavomis)

Pamokslą saką kun. KAZIMIERAS PUGEVIČIUS

12:30 mokyklos salėje kalbės:

GINTAS ŽEMAITAITIS ir PAULIUS JURKUS
TEMA: "Galybė, krikščionybė ir politika"

Meninė dalis ir užkandžiai

Bažnyčios rinklava ir minėjimo pelnas skiriamas Liet. Religinei Šalpai

Visus maloniai kviečia apsilankyti

KLEBONAS IR TARYBA

LIETUVIŲ FONDO 25 METŲ SUKAKTUVIŲ PROGA Kviečiame atsilankyti į iškilmingą KONCERTĄ

kuris įvyks spalio 3 d. šeštadienį, 7:30 val. vak.
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Koncerto programoje:
operos solistė LILIJĄ ŠUKYTĘ - VASYLIŪNIENĘ
akompaniatorius muz. dr. VYTENIS VASYLIŪNAS

Po koncerto bus užkandžiai ir velks atgaivos baras.

Įėjimo auka: 10 dol. suaugusiems
5 dol. moksleiviams

Bilietus platina: KASA 718 441 - 6799
M. Šalinškiene 718 296 - 2244
Ž. Jurlienė 718 441 - 7831

Su Jūsų pagalba Lietuvių Fondas auga ir remia lietuvišką švietimą ir kultūrinę veiklą.

Kviečiame dalyvauti Fondo sukaktuvių minėjimo koncerte.

KONCERTO RENGIMO KOMITETAS